

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pokro-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Lenti Cont. Post. No. 11-3118
IZJELJENJE ZASTOPSTVO za otase a Ki
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Iskajava vsak dan razen posebnih
Naročnina mesečno 18.
za inozemstvo vključno s posredniškim Je-
trome Lit 36.50.
Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5, telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad extra!
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Successi dell'aviazione su tutti i fronti

**Apparecchi nemici incendiati al suolo nell'Africa setten-
trionale francese — Colonne avversarie in marcia mitra-
gliate con successo**

Il Quartier Generale delle FF. AA. co-
munica in data di 17. novembra 1942-
XXI il seguente bollettino di guerra
No 906:

In Cirenaica, fra Derna e Bengasi, si
sono svrgli nella giornata di ieri accaniti
combattimenti.

Nel corso di un'azione di nostri cac-
ciatori su di un aeroporto occupato dal-
l'aviazione nemica, nell'Africa setten-
trionale francese alcuni apparecchi ve-
navano incendiati al suolo. Colonne av-
versarie in marcia sono state mitragliate
con visibili risultati.

Lungo le coste algerine una formazio-
ne di aerosiluranti italiani attaccava un
convoglio nemico fortemente scortato
affondando due piroscafi di medio ton-
nellaggio.

Un nostro sommergibile al comando
del tenente di Vascello Formi Carlo, ha
forzato l'entrata nella rada di Bona ed
ha gravemente danneggiato a cannonate
un grosso mercantile nemico.

Dalle operazioni di guerra della gior-
nata sei nostri velivoli non hanno fatto
ritorno.

Globok vdor v sovražne postojanke na Kavkazu

**Živahno delovanje nemškega letalstva na južnem in sever-
nem odseku vzhodnega bojišča — Uspeh nemške podmor-
nice v afriških vodah**

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 17. nov.
Vrhovno poveljstvo nemške vojske je ob-
javilo naslednje vojno poročilo:

V prostoru severno od Tuapseja in v po-
dročju ob Elbrusu so nemške čete udrele
globoko v postrojene sovražne postojanke
in zavzele v napadu več bojnih postojank,
deloma v boju od moža do moža.

Ob Tereku so se ponovni sovražni na-
padi izvedeni z oklopnimi silami, izjalo-
vilj ob žilavi obrambi nemške vojske.

Na Kaspijskem morju je letalstvo potop-
ilo eno bencinsko ladjo, dve drugi pa po-
škodovale.

Bojna letala so z dobrim uspehom nade-
lje napadala železniške prose vzhodno od
Volge.

Južnovzhodno od Ilmskega jezera ži-
vahno delovanje lastnih napadalnih oddel-
kov.

Napadi sovjetskih čet na fronti ob Vol-
hovu so se izjavili v ognju nemške ob-
rambe.

V Cirenaiki se borba nadaljuje. Derna
je bila od nemške italijanske vojske po
načrtu izpraznjena. Bojna letala so večeraj
nastopila proti angleškim kolonom.

Nemška podmornica je iz britsko-ameri-
škega oskrbovalnega brodograja za Severno
Afriko potopila transportno ladjo z 12.000
br. tonami.

Sovražne kolone, ki so bile na pohodu
po obalni cesti vzhodno od Bona in v juž-
nem obmejnem področju Tunisa, so zaradi
naših letalskih napadov utrpel težke iz-
gube.

Posamična angleška letala so snoči v
mraku preletela severozapadno nemško
obalo. Zaradi odvrenih bomb je imejo
prebivalstvo malenkostne izgube. Izvidni-
ške ladje, protiletalsko toplotno letalske-
ga orožja in vojne mornarice so ob obali
Atlantika in Severnega morja sestrelili 7
sovražnih letal.

Finci potopili tri sovjetske podmornice

Helsinki, 17. nov. s. O potopitvi treh so-
vjetskih podmornic, o čemer je poročalo
včerajšnje uradno poročilo, so znane sedaj
naslednje podrobnosti:

Nemška finska podmornica, ki je opazila
sovjetsko podmornico na razdalji kakih
3 km, je poglajala proti njej torpedo, nato
pa začela njanjo streljati. Torpedo je zadel
redčo podmornico v zadnji del in v nekaj
minutah se je podmornica potopila.

Nemška druga finska podmornica se je ne-
pričakovano znašla v razdalji kakih 20 m
od periskopa sovjetske podmornice in je
takoj začela streljati njanjo s topovi, jo po-
novno zadela in prisilila k begu. Sovjetska
podmornica se je kmalu pojavila na površ-
ju, nakar jo je finska podmornica iz raz-
dalje kakih 4 km topodiralila in potopila.

Končno je nemška tretja finska podmornica
zapazila neko sovjetsko podmornico v bli-
žini, jo začela obstreljevati s topovi in po-
vzročila njeno potopitev.

Vse tri potopljene ruske podmornice so
prpadale razrezu velike tonaže ter so iz-
podirale po 1300 ton. Njihova dolžina
je znašala 80 m in njihova hitrost na po-
vršini 20 vozlov. Oboroženo so bile vsaka
z 10 torpednimi cevmi, z enim topom kalib-
ra 105 mm, z enim topom kalibra 45 mm,
na krovih pa so bile posadke po 50 mož.

Hitlerjevo odlikovanje ge. Antonescu

Bukarešta, 16. nov. s. Nemški poslanik
v Bukarešti je v Hitlerjevem imenu izročil
soprog maršala Antonesea briljantni znak
I. razreda »častnega znamenja za nemško
narodno delo«. V osebnem lastnoročnem
pismu se Hitler zahvaljuje gospej Anto-
nescu za pomoč in skrbno nego nemških
ranjencev.

Tečaj za proučevanje vprašanj novega reda

Berlin, 16. nov. s. Na pobudo zavoda
inozemskih ved pri politični sakulteti ber-
linskega vseučilišča se je pretekli dni vršil
tečaj za proučevanje vprašanj, ki so v zve-
zi z novim redom. Tečaja se je udeležilo

kakih 150 dijakov raznih narodnosti. Ita-
lijanske tovaršje se skupno z nemškimi
organizatorji danes sprejel Kr. veleposla-
nik Ekske, Rino Alfieri, ki se je zadržal z
njimi v daljšem razgovoru, zanimajoč se
za njihova proučevanja.

Bratstvo italijanskega, nem- škega in španskega naroda

Barcelona, 17. nov. s. Včeraj je bil na
barcelonskem vseučilišču odprt tečaj
italijanskega in nemškega jezika za medi-
cince in sicer po zaslugi zunanje službe
falange v sodelovanju z italijanskim in
nemškim kulturnim zavodom. V govorih,
ki so bili ob tej priliki spregovorjeni, je
bilo potrjeno bratstvo vseh treh narodov
s posebno poklonitvijo italijanski in nem-
ški vojski ter španski modri diviziji, ki se
bore proti skupnemu sovražniku za skupno
evropsko stvar.

Sodelovanje Madžarske z Italijo in Nemčijo

Budimpešta, 16. nov. s. Madžarski mini-
ster propagande in narodne obrambe Ste-
fan Antal je v svojem govoru v Senti ome-
nil med drugim razvoj italijansko-madžar-
sko-nemških odnosov v preteklosti ter iz-
javil, da je sodelovanje teh treh narodov
obstajalo že v 17. stoletju. Tedaj so ma-
đarske in nemške čete pod poveljstvom
italijanskega kneza princa Evgena Savojskega
pognale z madžarskega ozemlja Turke,
torci sovražnika, ki je v tedanji dobi
predstavljaj smrtno nevarnost za vso Ev-
ropo.

Minister za narodno oskrbo Szasz je na
zborovanju vladne stranke izjavil med dru-
gim: Naš glavni cilj je da bi vojna ne po-
znala carinskih izterjevalcev in da bi nihče
ne smatral žrtvovanja madžarske krvi kot
kupčijo, kakor mora sicer prevladati spo-
znanje, da se morajo interesi poedincev
podrediti interesom skupnosti. Smo sredi
najstrahovitejše svetovne vojne in na no-
tranjem bojišču moramo prav tako vzdr-
žati kakor naši bratje, ki se bore na boji-
šču. V svojih nadaljnjih izjavanjih je mini-
ster za oskrbo opozoril nadalje na važnost
poljedelske proizvodnje ter je med drugim
deljal, da predstavljajo poljedelstvo na Ma-
đarskem najpomembnejše vojne vire.

Zunanji minister Lorković o položaju

Zagreb, 17. novembra, s. Na nekem
ustaskem sestanku na Sušaku je zunanji
minister Lorković imel govor, v katerem
je med drugim izjavil, da se je revolucio-
narna faza ustaškega pokreta zaključila
in da je sedaj pokret popolnoma vključen v
državno organizacijo. Nato je govoril o ne-
katerih vprašanjih notranje politike, ki bo-
do v kratkem zadovoljivo rešena, potem pa
je v glavnih obrisih prikazal zunanjepoli-
tični položaj države in zaključil z izjavo,
da gledajo Hrvati ob strani zaveznikov,
kakršni sta Italija in Nemčija, ki pred-
stavljata mogočno koalicijo, vedro v bo-
dočnost in na nadaljnji razvoj vojne, pre-
pričani v končno zmago.

700 letnica Zagreba

Zagreb, 17. nov. s. Z velikimi ljudskimi
manifestacijami je Zagreb, ki je bil ves
okrašen s hrvatskimi zastavami, proslavil
sedmo stoletnico proglatitve v svobodno
mesto pod vladjo kralja Bele IV.

Ponesrečeno švicarsko vojaško letalo

Bern, 16. nov. s. Neko švicarsko vojaško
letalo je danes strmoglavilo na zemljo v
okolici Interlaakena. Pilot se je ubil. Vo-
jaške oblasti so otvorile preiskavo, da ugo-
tove vzrok nesreče.

Obnovite naročnino!

Uspehi osnega letalstva na vseh bojiščih

Sovražna letala zažgana na tleh v Afriki — Sovražne kolone na pohodu uspešno obstreljevane s strojnimi

Glavni stan italijanskih Oboroženih
sil je objavil 17. novembra naslednje
906. vojno poročilo:

V Cirenaiki so se večeraj vršili srditi
boji med Derno in Bengazijem.

Med neko akcijo naših lovcev na ne-
kem letališču v Francoski severni Afri-
ki ki ga je zasedlo sovražno letalstvo,
je bilo nekaj letal zažganih na tleh. So-
vražne kolone na pohodu so bile z vid-
nimi uspehi obstreljevane s strojnimi.

Proglas prebivalstvu

francoske Severne Afrike

**Italijansko-nemške čete so se izkrcale, da pomagajo v
vsiljeni borbi za povratak miru v te pokrajine**

Tunis, 16. nov. s. General Nehring, vr-
hovni poveljnik čet Osi v Tunisu, je izdal
naslednji proglas prebivalstvu Tunisa, Al-
žira in Maroka ter francoskim vojakom v
francoski Severni Afriki:

»Tunizani, Alžirci, Maročani, francoski
vojaki!

Severnoameriške in angleške čete, skl-
čujoč se na povsem nerazrešene nagibe, so
napadle ozemlje francoskega imperija v
Severni Afriki, ozemlje, ki sta ga velesili
Osi od premirja dalje z vso vestnostjo spo-
štovali. Velesili osi sta v identitvi premir-
ja Francijo ne le plemenito hoteli, da se
temu ozemlju ne napravi nobena škoda,
temveč je bila tudi njih trdna namera, da
se ta ozemlja ne spremene v prizorišče
vojnih operacij ter da se mirnost in va-
nost tega ozemlja očuvata. S svojim na-
padom pa se severnoameriški in britanski
vojni hujskači v družbi s svojim zavezni-
kom židovstvom zanesli bridkosti in trplje-
nje vojne tudi na vaše ozemlje in med va-

še prebivalstvo, ki smo mu vse to hoteli
prihraniti.

Šef francoske države in vrhovni povelj-
nik francoskih čet maršal Petain je z
ogorčenjem protestiral proti brutalnemu
napadu Angležev in Američanov ter je od-
redil svojim vojakom oboroženi odpor do
kraja. Francoske čete pa se same ne mo-
rejo uspešno braniti pred napadalci in sta
zato sili Osi v tem položaju sklenili, da v
sporazumu z vladjo maršala Petaina zavir-
neta napad onega, ki je trenutno skupni
sovražnik Evrope in francoskega imperija.

Čete Osi prihajajo, da bi pomagale fran-
coskim četam pri obrambi vašega ozemlja
in da bi zaščitile vaše prebivalstvo. Naši
vojaki prihajajo, da bi se bili ob boku
francoskih vojakov francoski vojak pa,
ki se bore z nami, branijo s tem tudi stvar
Francije. Zato pozivam fran. vojske kot
z nami združene tovaršje v skupni borbi
da preženejo sovražnika. Pozivam tudi pre-
bivalstvo, da pomaga v tej borbi, ki naj
Severni Afriki vrne oni mir in ono pomir-
jenje, ki ga je sovražni napad prekinil.

Angleži so zelo nezadovoljni s Francozi

De Gaulle ali Darlan?

Stockholm, 17. nov. Med Anglijo in Ze-
dinjenimi državami je nastal spor zaradi
oseb De Gaulle in Darlana. Dejstvo, da se
je Darlan predal Američanom in da je od
njih prejel svojih 30 srebrenikov, je zado-
stovalo, da je Darlan prišel v Londonu v
zelo slabo luč in da ga smatrajo tam za
sumljivo in nesposobno osebo.

Angleži so mu postavili nasproti De
Gaulle ter slednjemu posvetili svoje za-
upanje in svoja sredstva. Za London je
Darlanov položaj še vedno skrivnost, pred-
met mnogih kritik in splošno se misli, da
se je general Eisenhower preuagil in na-
pravil napako, ki je Darlanu prizvel vr-
hovno poveljstvo. »Svenska Dagbladet«
poroča iz Londona, da je že samo dejstvo,
da je Darlan, ki je po angleškem zatrje-
vanju »za Levantom najbolj osvobojen mož
v vsej Franciji«, postal nekaj načelnik di-
sidentske Francije, vzbudilo v Angliji glo-
boko razočaranje.

Včeraj zvečer je londonski dopisnik ame-
riškega rada izrazil svoj sum do Angležev
ter je vprašal, ali bodo zavezniki v prime-
ru izkrcanja na Norveškem otvorili pogaj-
anja s predsednikom norveške vlade Quis-
lingom. Za ves tisk in za angleške politi-
ke kroge je Darlan kvečjemu koristen v
sedanjem trenutku, dočim za bodočnost
njegova oseba ne more imeti nobenega
pomena.

V ostalem se to kritično postopanje An-
gležev, ki svoje vazale gledajo z viška, ne
nemaša samo na Darlana. Tudi De Gaulle
ni bogve kako priljubljen pri svojih an-
gleških gospodarjih, ki vedno čakajo, da bo
Franciji vstal novi »pravil«
voditelj. De Gaulle ne more opravičati take vane funk-
cije, pravijo nekateri angleški listi, čeprav
je bil prvi, ki se je postavil na čelo fran-
coskim upornikom. Ta zasluga pa se tudi
ne more zavreči z lahkim srcem, dostav-
ljajo isti listi, Angleži bi najraje izločili
oba ter postavili na njuno mesto Girauda,
ki bi zaradi svojega visokega vojaškega
čina bil lahko privlačna sila za francoske
častnike. Toda njegova politična misel je
racionalna in množice francoskega dela-
stva ga sovražijo.

Anglija je bila že prepričana, da je do-
bila igro v Franciji in v Severni Afriki,
kajti mislila je, da za izkrcanje zadostuje
brodovje ter da se bo francosko ljudstvo
dvignilo kakor en mož. Te nade pa se se-
veda niso uresničile in v Londonu so zelo
nejevoljni na notranje razprtije, ki so ved-
no bile bistveni znak francoske politike.
Ako Francozi niso sposobni, da bi se ze-
dinili v takem trenutku, kakor je sedanj,
tako jadikujejo v Londonu, so možnosti
za lepšo bodočnost Francije zelo temne. V
ostalem je danes zvečer De Gaulle razširil
v Londonu izjavo, glasoim katere se bo
držal daleč od Darlanovega pokreta. (Pic-
colo.)

Silovito bombardiranje anglosaških oporišč

Berlin, 17. nov. s. Glede silovitega bom-
bardiranja, ki so ga izvršile italijansko-
nemške sile proti anglosaškemu opori-
šču v Benu, so se danes izvedele nasle-
dne podrobnosti:

Kljub močni protiletalski obrambi, ki so
jo podpirale eskadre sovražnih lovcev, so
osni bombniki v zaporednih valovih v teku
vse nedelje zadrževali cilje na sovražnem
letališču. Zadečki so uničili mnogo sovra-
žnih letal na tleh, druga pa so bila hudo po-
škodovana. Bombe velikega kalibra so raz-
bile tise za polet ter zažgale mnogo han-
garjev ter skladšči pogonskega goriva na
letališču. Osni lovci, ki so ščitili bombnike,

dočnosti učinkovito oskrbovati izkrcane
čete. Gotovo je, pravijo listi, da je anglo-
saški napad na francosko Severno Afriko
že od prvega začetka enak izmed najdražjih
akcij vse vojne.

Sovražnik priznava ladijske izgube

Rim, 17. novembra. s. Današnje uradno
poročilo zaveznikega glavnega stana v
Severni Afriki, izdano v Oranu, priznava,
da je britanska mornarica, ki operira v
zapadnem Sredozemlju, ob priliki izkrcanja
v francoski severni Afriki utrpela izgube,
ne da bi bile o tem objavljene podrobnosti.

Egiptovska mladina demonstrira proti Angliji

Ankara, 17. novembra. s. Listi poro-
čajo iz Kaira, da so bili na osnovi naredb
britanskih vojaških oblasti aretirani mnogi
dijaki, obdoženi, da so sodelovali pri
političnih manifestacijah proti Angliji. Vo-
jaške oblasti so izdale to naredb za to,
da bi zaustavile vedno bolj naraščajoče
demonstracije učeče se egiptovske mladine
proti britanski vladi.

Pred veselim dogod- kom v vladarski hiši

Rim, 16. nov. s. Dvorni minister Nj. Vel.
Kralja in Cesarja je z današnjim dnem po
naročilu vzvišenega Vladarja objavil, da je
Nj. Kr. Visokost Piemontska princesa
srečno dovršila 5. mesec nosečnosti.

Povratak bolgarske kraljice

Sofija, 17. novembra s. Iz Italije se je
vrnila v Sofijo kraljica Ivana, ki jo je na
postaji sprejel kralj s kraljevsko rodbino.

Navodila za proslavo obletnice sankcij

Rim, 16. nov. s. Odredbeni list Narodne
fašistične stranke objavlja o 18. novembru
XXI. kot sedmi obletnici sankcij tole:

»Sedma obletnica gospodarskega oble-
ganja bo naša italijanski narod v hudi
osvoboditvi: borbi bolj ko kdaj trdnega in
duhovno usmerjenega k zmagi. Obletnico
bomo, kakor v preteklih letih, proslavili v
gorečnosti dela in vere, da tako potrdimo
visoki patriotizem, s katerim je italijan-
ski narod pod Ducejevim vodstvom vstal
proti sankcionistični zasedi. Fašistične ob-
skovalke bodo v bolnišnicah izročile daro-
ve ranjencem in bodo družinam padlih iz-
razile sočustvovanje vseh italijanskih žena.
Nacionalni zavod fašistične kulture pa bo
v vseh glavnih mestih pokrajinj začel svo-
je novo poslovno leto XXI.

Ob tej priliki se bodo govorniki spomnili
političnih in zgodovinskih razlogov, ki so
odločali pri prvem angleškem poizkusu za-
ustaviti pohod mladih narodov. Zvezni taj-
niki in tajniki Fašijev bodo v sporazumu
s pokrajinskimi korporacijskimi sveti ter
zvezami svobodnih poklicev nagradili vse
pobude, ki so v 20. fašističnem letu pri-
spevale k večji nacionalni gospodarski av-
tarkiji. Oddelki mladinskih organizacij pa
bodo defilirali pred spominskim ploščami,
ki v poslopih občinskih domov spominjajo
na krivične sankcije.

Nenadomestljive izgube sovražnega brodograja

Italijansko in nemško izredno vojno
poročilo o potopitvah sovražnega brodogra-
ja v afriških vodah prav gotovo ne po-
trebujeta kakšne posebne razlage. Številke,
ki so v obeh poročilih navedene, govore
same zase. V pilihi petih dneh sta letal-
stvo in podmorniško orožje Osi potopila
ali poškodovale v zapadnem Sredozemlju
89 sovražnih enic in skupni tonaži nad
pol milijona ton. K tem številkam pa mo-
ramo dodati še one o potopljenih vojnih
in prevoznih ladjah onkraj Gibraltarske
ožine, vzdolž afriške atlantske obale v
bližini Kanarskega otočja ter vzdolž vseh
britanskih in ameriških poti na vseh ocea-
nih, pri čemer niti ne štejemo ogromnih
potopitev ameriškega brodograja na južnem
Pacifiku, kjer so Japonci prizadejali so-
vražnikom nove hude udarce. Lahko brez
nadaljnje rečemo, da je anglosaška ak-
cija v Maroku in Alžiru že doslej veljala
ogromne izgube dragocenega brodograja,
kar seveda ne bo ostalo brez posledice za
nadaljnji razvoj dogodkov na tem področ-
ju. Nobenega dvoma ni, da so ekspedicijs-
skemu zboru, ako naj uspešno dovrši svo-
jo nalogo, potrebna oskrbovanja, ki jih
lahko prejme samo po morju; Sredozem-
sko morje pa je po samem sovražnem
priznanju »polno osnih podmornic«, ki
delujejo v vseh smerih in brez prestanka.

Anglosaška propaganda skuša seveda
odvrniti pozornost svoje javnosti od dne-
vnih pomorskih katastrof v Sredozemlju in
na Atlantiku, poveličujoč alžirsko-mar-
sko akcijo, pri čemer ne pozablja tudi na
že obrabljene fraze o zmogljivosti an-
gio-ameriške pomorske proizvodnje, ki da
lahko sproti obnavlja izgubljeno brodogre-
je. Da temu dejansko ni tako, je pred dnevi
povedal sam general Smuts, ki je posvaril
anglosaško javnost pred prevelikim opti-
mizmom v tem pogledu, češ da je pod-
morniška nevarnost vse prej ko odprav-
ljena, saj prav v zadnjem času zadaja
najhujše udarce zaveznikskemu brodogrju.
V ostalem pa izhaja tudi iz samih stati-
stičnih podatkov anglosaških velesil po-
vsem jasno, da so izgube mesec za mese-
cem večje od novih gradenj.

Nemčija, Italija in Japonska lahko torej

povsem mirno polagajo svoje največje upe
v delovanje svojega podmorniškega oro-
žja in letalstva, zlasti še zato, ker se pod-
morniško orožje sil Trojnega pakta večja
od dne do dne. Zato je povsem naravno,
ako vzbujajo to dejstvo vedno večjo za-
skrbjenost v sovražnem taboru. Prav
pred dnevi je londonski list »Daily Tele-
graph«
zapisal: »Navzile vsem našim na-
porom podmorniška moč sovražnikov na-
rašča od dne do dne. Vsi naši izgledi za
končno zmago pa so odvisni samo od na-
še pomorske moči. Ako izgubimo bitko
na morju, smo vojno izgubili na vseh bo-
jiščih.«
Še bolj odkrito je o tem pisal
»Daily Mail«, iz katerega navajamo na-
slednje ugotovitve: »Najhujša grožnja, ki
preti Veliki Britaniji, je grožnja podmor-
nic. Naš položaj bi utegnil postati dra-
matičen, zlasti v Severni Afriki, ako bi
podmornice Osi uničevale naše brodogrje
v dosedanjem ritmu. To bi pomenilo do-
končno porušenje vseh naših nad in vseh
naših načrtov.«

Po teh navedbah si lahko predstavi-
mo, kako se v Londonu in Washingtonu
zavedajo pomena, ki ga ima podmorniško
orožje v rokah Osi za obrambo evropske
celine. Nič manj zanimivo ni dejstvo, da
vzbujajo že prve reakcije Osi na sredo-
zemskem področju niz vprašanj v Londo-
nu in Washingtonu, kjer bi hoteli seveda
vedeti, kakšne so prav za prav namere
Osi. Dejstva so doslej pokazala, da sledi
slehnih akcij anglosasov vselej silovita
reakcija Osi in ta negotovost prihaja tu-
di sedaj do izraza v pisanju anglosaških
vojaških strokovnjakov.

Za sedaj lahko ugotovimo, da povzroča
Anglosasom dovolj težke zaskrbljenosti
že samo delovanje osnega podmorniškega
orožja in osnega letalstva. To delovanje
pa pomeni postopno uničevanje sovražne-
ga brodograja, brez katerega anglosasi ne
bodo mogli utrditi svojih položajev nikjer,
kjer so njih dovozi odvisni od pomorskih
prevozov. V tem je že sedaj največje za-
varovanje evropske trdnjave, ki je za An-
glosase nezavetna, pa naj se je lotijo s
katere koli strani.

Vladarjeva zahvala Visokemu komisarju

V odgovor na udanostno brzojavno čestitko, ki jo poslal Visoki Komisar ob priliki rojstnega dne Nj. Velikostojanemu Kralju in Cesarju, je Njegovo Velikostojanstvo blagovolilo odgovoriti naslednje:

»Njegovo Velikostojanstvo Kralj in Cesar se kar najpriljubiteje zahvaljuje Vam in prebivalstvu pokrajine za iskrene čestitke. — Minister Kraljevskega doma Acquarone.«

Prpriprave za „Dan matere in otroka“

Skrb Režima za zaščito materinstva

Visoki komisar je nedavno ustanovil in podredil svojemu neposrednemu nadzoru Pokrajinsko zvezo za zaščito materinstva in dece, ki bo v širokem obsegu izvrševala ukrepe Režima v zaščito zdravja plemena. Posebna naloga Zveze bo v tem, da bo nudila svojo dobrotno pomoč materi in otroku z ustanovitvijo obrednice za noseče in doječe matere, ki so v potrebi zaradi svoje siromašnosti, z ustanovitvijo materinskih in dečjih posvetovalnic, kjer bodo matere dobivale primerno podporo za dobo rast deteta, stalno pod nadzorstvom otroških zdravnikov.

Ta pomožna akcija, ki se zaveda važnosti plemena in ki je zmed najvažnejših ukrepov demografske politike Fašizma, obsega cel kompleks ukrepov od ustanovitve dispanzarjev za mleko, za moko in za druga živila, ustanovitve zavetšč ter vzgajališč za nezakonske in nepriznane novorojenčke do ustanovitve zavetšč za doječe matere in otroke sploh ter do dovoljenja njene podpore nosečim in doječim materam, ki ne morejo posesti obrednice. Razdeljevale se bodo tudi nagrade za priznanje nezakonskih otrok, delja se bo podpora in zaščita otrokom, fizično ali duševno nenormalnim, slepim, gluhomim, pomanjkljivo vzgojenim itd.

Tipična manifestacija, v kateri se bo

Italijansko kulturno delo v Albaniji

Tirana, 16. nov. a. V navzočnosti Kr. namestnika in ob udeležbi najvišjih političnih, vojaških in civilnih hierarhov, velikega števila oficirjev in ostalega občinstva, se je v savaoskem gledališču vršil prvi koncert organizacije »Dante Alighieri«, katerega namen je bil, da prikaže zgodovino italijanske simfonije in operne glasbe od 17. stoletja dalje. Nastopil je orkester krožka Oboroženih sil v Albaniji, uvodno besedo pa je spregovoril direktor družbe »Dante Alighieri«.

Izdajanje dovoljenj za kretanje

Poveljstvo XI. Armadnega zbora, osrednji urad politične policije, javlja:

Od 18. t. m. dalje se bodo morale prošnje za dovoljenja za kretanje v Ljubljanski pokrajini in v okoliših ljubljanske občine naslavljanjati na poveljstvo XI. Armadnega zbora ter predlagati pri poveljstvih postaj Kr. karabinjerjev, ki so pristojna za določeno področje.

Izdana dovoljenja bodo pridelcem dostavljena po tistih poveljstvih Kr. karabinjerjev, kjer so bile prošnje vložene. Določila glede izdajanja poveljstev propustnic (lasciapassare) ostanejo neizpremenjena in je v tem pogledu pristojna Kr. kvestura.

Ustanovitev novega dopoldanskega tečaja pri Zavodu italijanske kulture

Prošli ponedeljek se je začel nov, 19. jezikovni tečaj, to je začetniški letni tečaj v dopoldanskih urah od 9. do 10. vsak ponedeljek in četrtek. Vpisi v tečaj se še vrše.

Fašizem in država

Iz zanimive vsebine najnovejše številke organa Zveze borbenih fašistov v Ljubljani »Prima linea«, o kateri smo že poročali, posnemamo članek g. Glana Luigia Gattija pod zgornjim naslovom:

Ni si težko predstavljati, kakšna je fašistična zamisel države, ako imamo pri tem v mislih vso doktrino, ki prevaja naš pokret.

Tako spoznamo, da Fašizmu država ne more biti birokratski organ, ki bi se prav nič ne briga za vprašanja narodnega življenja, nekakšna ustanova javne varnosti, ustvarjena le za varovanje bolj ali manj upravičenih domislekov poindencev, kakršna je bila liberalna država, niti ne organ razrednega uveljavljanja, kakor je to hotel socializem in kakor jo je uredil boljševizem.

Fašizmu je država srečna sinteza vsega življenja naroda. Ona to življenje istočasno brzdja in oživlja: kakor je nekdo posrečeno rekel, ona ustvarja celo sam narod.

To nas navede k priznanju važnosti Stranke kot vrhovnega gibalca nacionalnega življenja, v kolikor je sleherni gibanje sad ljubezni in ideje, na drugi strani pa uveljavljanje vrednote strokovne sposobnosti, ki se izraža v priznanju praktičnih in znanstvenih vrednot zastopstev po poklicih.

Skratka, Fašizmu je država popolna sinteza vseh energij rase, energij duha, uma in snovi, pri čemer ostaja nespremenljiva zgodovinsko pridobljeni položaj duha skozi stoletja, ker je določen po posebnih lastnostih rase, medtem ko se snov neprestano obnavlja v skladu s spremembami sovpadajočih dogodkov, pri čemer sta oba združena po idealni črti zdravega umstvenega procesa, tako da se snov ne jemlje zase, temveč se predeluje v luči volje duhovne sile.

Ako torej gledamo v luči stvarnosti, vidimo v državi srečno povezanost duhovnega elementa naroda, ki se izraža v sodelovanju Stranke, z gospodarskim, ki se izraža po pristojnosti korporacijskega zastopstva v Zbornici fašistov in korporacij. Oba elementa pa sta med seboj uravnotežena in urejena po vrhovnih organih Vlade.

Potemtakem ne gre tu za položaj nasprotja ali neposrednega posega, temveč za blazilno delo in naglo akcijo, ki se ne izvaja po vnaprej določenih shemah, temveč po potrebah, kakor se spoti pojavljajo, konkretizirajo v socialnih procesih ali gospodarskih zasnovah, v potrebah duha, ki je prekoračil mejo ali šel preko ovir. In prav zato je Mussolini zapisal: »Fašistu je vse v državi in nič človeškega ali duhovnega ni izven države, še manj pa vrednot. V tem smislu je Fašizem totalitar, in fašistična država kot sinteza in edinstvo slehernih vrednot tolmachi, razvija in krepi vse življenje naroda.«

Ta ubrana vrhovna sinteza volje in akcije zahteva v življenju naroda kot pogoj razredno edinstvo na eni strani in priznanje predstavnosti vrednot na drugi strani. Fašizem ne veruje v dobroto ali hudobijo ljudi po predhodnih, temveč hoče spoznati človeka takšnega, kakršen je.

In tedaj spozna in razume svoje postopanje, razume čustva in potrebe ter odklanja razredno borbo, želi pa, da se razredne potrebe pojavijo, da je nekdo, ki jih tolači, da jih izlušči iz dogajanja in iz čustvenega sveta ter jih pokaže takšne, kakršne so, namreč kot potrebe življenja, potrebe napredka in akcije in prav zato hoče, da so priznane in vrednotene v svoji pravi vrednosti ter preko korporacijskega sistema združene v državni enotnosti.

Do tega dosepe Fašizem po nekem drugem osnovnem postulatju svoje doktrine, namreč po priznanju vrednosti predstavnosti. Fašizem ne veruje, da bi se mogla množica kolektivno izražati, kajti množica je že po svojem bistvu žrtev strasti in ne zna izluščiti stvarnosti iz dogajanja tako, da bi jo videla v konkretnem bistvu. Fašizem nasprotno veruje v osebnosti, ki se po procesu avtoritativne uveljavitve med množico in vzrastejo iz nje zato, da tolači njene potrebe in teži na višji ravni preudarne kritike.

Iz celote energij duha in snovi raste fašistična država, ki je ne le zaščitnica zakona, temveč se prej zakon sam, toda zakon, ki ima svoj izvor v človeštvu in sega globoko v srce, da mu narekuje življenjska pravila.

Neprestani transporti ranjenih in mrtvih v Gibraltar

Madrid, 17. nov. a. Iz dobrega vira se izve, da v Gibraltar neprestano prihajajo anglosloške trgovske ladje v stanju težkih poškodb ter z mnogo mrtvimi in ranjenimi na krovu. Te ladje prihajajo s Sredozemskega morja. Tudi mnogo bojnih ladij je prišlo v luko s težkimi poškodbami ter je izkrcalo mrtve in ranjene. Mrtvi se izkrcavajo ponoči v največji tajnosti, da se zmanjša vtis v javnosti zaradi velikih izgub v Severni Africi.

Gospodarstvo

Zasedanje

italijansko-nemškega trgovskega odbora

Na Dunaju je bilo te dni zaključeno zasedanje italijansko-nemškega trgovskega odbora, ki sta ga leta 1940 ustanovili trgovski organizaciji Italije in Nemčije kot stalno ustanovo. Ta odbor je postal osnova za trajno sodelovanje in za stalno izmenjavo misli in izkušenj med obema državama, tako na področju delovanja v notranjosti obeh držav, kakor tudi v pogledu praktične blagovne izmenjave.

Na zadnjem zasedanju so bila v ospredju vprašanja razdeljevanja in diriganja blaga in surovin ter vprašanja, ki se tičejo cen, vse v zvezi z vojno gospodarskim nalogom in s potrebo racionalizacije in koncentracije v gospodarstvu. Nadalje so razpravljali o potrebi poenostavitve poslovanja pri izvozu in uvozu, o zaračunavanju cen za uvoženo blago in o podobnih vprašanjih. V zvezi s praktičnimi vprašanji medsebojne blagovne izmenjave je odbor obravnaval tudi vprašanja, ki se tičejo zvoza tekstilnega blaga, čevljev, stekla in porcelana, ter vina, sadja in sočivja.

Poleg tega sta se obe delegaciji bavili s problemi udeleževanja podjetij v drugi državi ter z omejitvami, ki stoje nasproti

takemu udeleževanju. Potreba gospodarskega sodelovanja Evrope in njene udeležbe v privatno gospodarskih odnosih zahteva po mnenju italijanske in nemške delegacije, da se naseljeno pravo za trgovinske tvrdke znova prouči. Zato je bil določen poseben odbor, ki bo preučeval to vprašanje, upoštevajoč v prvi vrsti zakonite določbe v Italiji in Nemčiji. Na podlagi zbranega gradiva bo odbor potem stalvil primerne predloge in pobude obema vladama. Potek zasedanj je pokazal prizadevanje trgovinske organizacije obeh držav, da svoje ukrepe prilagodijo vojno gospodarskim potrebam. Važno je zlasti sodelovanje obeh organizacij pri vzdrževanju stabilnih cen, ne samo v notranjosti obeh držav, temveč tudi v blagovni izmenjavi med obema državama. Zato je razumljivo, da sta obe trgovinski organizaciji posvetili svojo pozornost tudi vprašanju pogojev za naselitev in udeleževanje tujih podjetij. Praktičen studij tega vprašanja bo vsakokrat v bodoče olajšal odločitve obeh vlad v tem vprašanju. Italijanski delegaciji je na zasedanju vodil predsednik Fašistične organizacije trgovcev nacionalni svetnik Dall'Orto.

Prebivalstveno politična bilanca Francije

V zadnjem času razpravljajo francoski listi obširno o prebivalstveno političnih vprašanjih. V tej zvezi smo nedavno na tem mestu navedli najnovejšo številko, ki kažejo ponovno naznavanje rojstev v Franciji. Leta 1920. je imela Francija še presežek novorojenčkov nad umrliimi v višini 163.000. Ta presežek je leta 1930. padel na 101.000, leta 1935. pa je bil za bežen za primanjkljaj 18.000, ki se je leta 1934. povišal na 34.000, predlanskim pa je znašal 200.000 in lani 167.000, pri čemer za vojna leta niso upoštevane vojne žrtve. Lani se je v Franciji rodilo le 493 tisoč otrok, število umrlih pa je znašalo 660.000. Francoski statistik Sauvy je na podlagi obstoječih statistik podal prav črno sliko bodočega razvoja prebivalstva in je izračunal, da bo Francija štela leta 1985. le še slabih 30 milijonov prebivalcev, če bo šlo nazadovanje rojstev enako pot, kakor doslej.

Pod vtisom objavljenih števil se na mednarodnih mestih v Franciji v zadnjem času intenzivno bavijo z ukrepi, ki jih je treba polizvesti, da se število rojstev poveča, pri čemer služijo predlagateljem za vzor ukrepi, ki so bili v tej smeri izvršeni v Italiji in Nemčiji. Tudi zasebne organizacije so zelo aktivne in se javljajo s številnimi načrti in propagandnimi spisi. Ti prinašajo obilico novega številčnega gradiva, ki potrjuje nevaran razvoj v zadnjih letih. Med drugim ugotavljajo pisci, da je v Franciji 16,3 milijona žen v starosti, sposobni za moštvo, in vendar je od teh le 9 milijonov poročenih, več nego 7 milijonov pa je takih, ki si še niso moge najti moža. Njim nasproti stoji še število 4,6 milijona mož v starosti, primerni za ženitev.

Poleg čisto prebivalstveno političnih problemov so v razpravi tudi gospodarska vprašanja, ki so s tem v zvezi. Očetje, ki vidijo za svoje hčere malo izglelov za moštvo, so prisiljeni poskrbeti za to, da se hčere same preživijo. Zato skušajo hčere pripraviti za razne poklice. Manjše možnosti za moštvo imajo za posledico, da narasča število zaposlenih žen. Pa tudi poročene žene se na škodo materinskih dolžnosti nadalje posvečajo poklicem, ki naj bi jih vodile v gospodinjstvo. Ta razvoj ni mogel zavreči v nadaljnjo omejitvijo poklicnega udeleževanja poročenih žen. Izhoi je treba iskati predvsem v ukrepih, ki naj bi jih sprejeli pri vzgoji otrok. Mnogi pisci se obzira tudi na ogromno armado 4 in pol milijona samcev, ki naj bi bili krivci vsega zla, ker ne zadostijo svojim dolžnostim nasproti narodu.

Gospodarske vesti

Italijansko švicarski gospodarski sporazum. Iz Rima poročajo, da so italijansko-švicarska trgovinska pogajanja zaključena. V soboto sta predsednik italijanske delegacije poslanik Giannini in predsednik švicarske delegacije Dr. Woltz podpisala trgovinski sporazum, ki vsebuje kontingente za blagovni promet med obema državama za leto 1943. Obenem so bili podpisani tudi sporazumi, ki rešujejo nekatera finančna in gospodarska vprašanja.

Nadaljnja koncentracija v italijanski elektrarniški industriji. Rimska elektrarniška družba je sklenila povišanje svoje glavnice od 396 na 478,5 milijona lir in bo prevzela elektrarniško družbo »Latium« z glavnico 45 milijonov lir ter elektrarniško družbo »Volsina« z glavnico 37,5 milijona lir. Največja južno italijanska elektrarniška družba »Meridionale«, ki obratuje z glavnico 1125 milijonov lir, je skupaj s kemično-metalurškim in elektrarniškim podjetjem »Terni« (glavnica 1,2 milijarde lir) ustanovila konzorcij za izkoriščanje vodne sile reke Sandro. Gradbeno dela bo izvršila družba Meridionale.

Koncesija za izsledovanje nafte v priključenem delu Albanije. Albanska vlada je na priključenem bivešem jugoslovanskem ozemlju razveljavila vse koncesije za izsledovanje nafte, ki so v rokah pripadnikov sovražnih držav. Da se ne bi izsledovalno delo ustavilo je vlada prenesla izsledovalno pravico na Rudarsko in kovinsko družbo v Rimu.

Nemško-hrvatska trgovinska pogajanja. Ker bo sedanji nemško-hrvatski trgovinski sporazum kmalu potekel, se bodo v kratkem pričela med Nemčijo in Hrvatsko nova trgovinska pogajanja. Pri tej priliki bodo prišla v razpravo poleg vprašanj blagovnih kontingentov tudi vprašanja carin in cen, predelave, surovin in tujkega prometa.

Bolgarska rečna plovba. Bolgarska je v zadnjih letih v znatni meri izkoristila vodno pot Dunava za osebni kakor tudi za

blagovni promet. V zadnjih dveh letih je nakupila tri parnike za prevoz potnikov. Sedaj poročajo iz Sofije, da je Bolgarska družba za rečno plovbo, na kateri je udeležena država, sklenila znatno povečati svoj vozni park, zlasti z nakupom tovornih ladij. Za uresničenje načrta bo potrebnih 600 milijonov levov. Predvidena je gradnja četrtega moderna potniškega parnika, šest motornih tovornih ladij, 30 do 40 velikih čolnov za blago, 5 do 6 tankovskih ladij in trih vlačilcev.

Naglo narasla proizvodnja kalja v Španiji. Špirci mednarodnih zapletov in zmanjšanja proizvodnje v drugih državah ter rastoče potrebe po umetnih gnojilih, je v Španiji v zadnjih letih uspešno znatno povečati proizvodnjo kalja. Navzlic rastoči domači potrošnji, ki se je dvignila od 18.000 ton v letu 1939/40 na 38.000 ton v naslednjem letu in 48.000 v letu 1941/42 je v enako naglem tempu narasel tudi španski izvoz kalja, in sicer od 9.000 ton v letu 1939/40 na 55.000 ton v naslednjem letu in 67.000 ton v letu 1941/42. Španska podjetja za pridobivanje kalja so v zadnjem času izvršila znatne investicije za moderniziranje obratov s posebnim osirom na okolnost, da je po končani vojni pričakovati na mednarodnem trgu hudo konkurenco.

Proizvodnja čaja na zasedenem področju Sovjetske Rusije. V Rusiji je bila potrošnja čaja od nekdaj pravo znatna. V primeru z dobo pred prvo svetovno vojno je bila potrošnja v zadnjih letih sicer za skor dve tretjini manjša, navzlic temu pa je še vedno dosegla 180 gramov letno na prebivalca, nasproti potrošnji 100 g v Nemčiji. Celotna potrošnja Sovjetske Rusije se je pred sedanjo vojno gibal na višini preko 27.000 ton. Čeprav je v zadnjih desetletjih proizvodnja čaja v Sovjetski Rusiji precej narasla, je ta proizvodnja krija le del svetovne potrošnje. Najstarejši nasadi čaja so v Transkavkaziji, kjer pridobivajo čaj že preko 50 let. Kulture čaja so se na tem področju znatno povečale in so sedaj približno osemkrat večje kakor leta 1910 ter se cenijo na 55.000 ha (t. j. približno ena šestina površine za proizvodnjo čaja v Britski Indiji in ena četrtna površina na Cejlonu). Hektarski donos se je leta 1940 gibal med 250 do 4000 kg. Nasadi čaja pa se nahajajo tudi ob severnem pobočju Kavkaza, zlasti ob pobočju ob Kubanu pri Krasnodaru in ob Črnem morju, kjer se t. j. nasadi cenijo sedaj na okrog 1500 ha. Tu obstajajo tudi sušilnice za predelavo pridelka. Da bo pridelki tega področja prišli v prid evropski potrošnji, je bila te dni v Berlinu ustanovljena posebna družba z omejeno zavezo, ki bo prevzela nasade čaja in bo pridelke predelovala. Sadržba bo tudi za vse poizkusne nasade v zasedenem področju in bo uredila še nove. Družba je bila ustanovljena na enak način, kakor sta bili spomladi ustanovljeni podobni družbi za bombaž in tobak. Pri ustanovitvi so udeležene nemške tvrdke za predelavo čaja.

Izpred vojnega sodišča

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljstva Oboroženih sil Slovenije-Dalmacije, odsek Ljubljana, je izreklo naslednjo sodbo in stvari proti Hočvarju Francu, pok. Valentina in Katarine Petrič, roj. 7. XI. 1910. v Podgorici pri Vidmu-Dobrepolje, nahajajočemu se v zaporu.

Obtožen je bil:

a) zločina po čl. 1. naredbu z dne 3. 5. 1942, ker je v Vidmu v dobi pred avgustom 1942 kot politični komisar vodil združbo, ustanovljeno z namenom, da nasilno prevrne politični, gospodarski in družbeni red v državi;

b) zločina po čl. 16. naredbu z dne 3. 10. 1941, ker je v istih krajevih in časovnih okoliščinah sodeloval pri oboroženem krdelu ustanovljenem z namenom izvrševanja zločinov, predvidenih v isti naredbi;

c) zločina po čl. 2. naredbu z dne 24. 10. 1941, ker je v zgoraj omenjenih okoliščinah brez dovoljenja nosil puško s pripadajočo municijo;

d) zločina po čl. 7. naredbu z dne 3. 10. 1941, ker je v Dobrepolju v dobi pred avgustom 1942 poskusil napad na življenje italijanskih vojakov ter se je z lastnim krdelom udeležil napada na vojaško posadko železniške postaje.

Iz teh razlogov je sodišče na temelju zakona Hočvarja Francu spoznalo za krivega zločinov po a, b in c ter ga kot takega obsodilo na dosmrtno ječo, na stroške, na posledice s trajno izgubo možnosti vršenja javnih služb, na zakoniti preklie in na objavo sodbe v »Piccolo« v Triestu in »Jutru« v Ljubljani. Na temelju člena 478. k. z. ga je oprostilo zločina pod d) zaradi pomanjkanja dokazov.

Ljubljana, 12. novembra 1942/XPL

Na vsem pacifiškem prostoru je iniciativa čvrsto v japonskih rokah

Ogromne ameriške ladijske izgube v bitkah pri Guadalcanaru — Silovit napad na Novo Kaledonijo — Uspešne akcije na Kitajskem

Letalske in pomorske oborožene sile Japonske so prizadevale severnoameriškim brodomu na Pacifiku nove stratežne udarce. Že pred dnevi je posebno poročilo agencije Domei iz Tokia javilo, da so Japonci potopili v vodah pri Guadalcanaru šest ameriških križark, en rusilec in tri prevozne ladje, medtem ko so hudo poškodovali dve nadaljnji križarki in tri rusilce. Sedaj pa so znane že tudi uradne podrobnosti o severnoameriških izgubah v razdobju od zadnje poslednje bitke z dne 26. oktobra pa do najnovejših z dne 12. novembra t. l. Kakor je brodivje obeh anglosaskih zaveznic izpostavljeno na vseh drugih morjih stalnim in uspešnim napadom osrednjega letalstva in osnega podmorniškega orožja, tako ga tudi na področju južnega Pacifika stalno obdelujeta japonsko letalstvo in brodivje.

Salomonsko otočje, kjer so si skušali Američani ne glede na žrtve ustvariti primerno oporišče za nadaljnje operacije, je postalo pravi grobokop Rooseveltovih vojni ladij, tako da postaja borba za rešitev Avstralije, ki je vedno bolj izpostavljena japonskemu pritisku, od dne do dne bolj brezupna.

Najnovejših japonskih poročil niso nikjer na Daljnem vzhodu vzeli s presenečenjem na znanje, kajti že nekaj dni so krožile govorice o veliki novi bitki na južnem Pacifiku o veliki novi bitki na južnem Pacifiku o veliki novi bitki na južnem Pacifiku. Celotna samovrženje je bil to pot prisiljen podati nekaj podrobnosti o svojih izgubah. Kakor običajno, so seveda ta priznanja še zelo skromna, toda nobenega dvoma ni, da bodo tudi v Washingtonu prej ali slej morali priznati svoj polni neuspeh v bližini Salomonskega otočja, kakor so ga po več mesecih končno priznali z znano bitko v Koralskem morju. Že doslej so med drugim priznali med drugim izgubo velike ameriške križarke »San Francisco«, ki je s svojimi 9550 tonami pripadala v vrsto največjih in najmočnejših ameriških križark razreda »Minneapolis«. Ta križarka je bila sestra znanih križark »Astoria«, »Quincy« in »Vincennes«, ki so bile, kakor znano, že prej potopljene v vodah južnega Pacifika. Tudi rusilec »Buchanane«, ki je izpodril 10.000 ton in ki so ga Avstralci sedaj priznali za zgubljenega, je veljal za enega najmodernejših ameriških rusilcev, saj je bil spušen v morje šele pred 9 meseci. Pomorski tolmachi sidskega radia je zelo dramatično opisal borbo, ki je imela za posledico potopitev obeh teh dveh velikih ameriških bojnih edinic. Tako »San Francisco« kakor »Buchanane« sta bila zadeta s torpedi.

Medtem ko Japonci doživljajo tako vedno nove uspehe in zmage na morju, pa tudi njihovo letalstvo ne miruje in vedno bolj razširja svoj akcijski radij proti jugu. Tako se doznava iz Tokia, da so japonska letala silovito bombardirala francoski otok Novo Kaledonijo, ki leži kakih 1000 km vzhodno od Avstralije in ki je pod degolistično upravo. Na otoku so se pred kratkim izkrcale avstralske in ameriške čete. Napad na Novo Kaledonijo opisujejo v Tokiu kot enega izmed največjih letalskih napadov, ki so ga Japonci izvršili proti sovražnim oporiščem v Južnem Pacifiku od začetka njihove letalske ofenzive na tem področju. Napad so izvršila japonska letala v več zaporednih valovih in ga usmerile predvsem na luko Kahalo in prestolnico otoka Noumea. V pristanišču Kahalo so bile uničene vse pristaniške naprave, ki so bile nedavno zgrajene, med drugim tudi pomorski arzenal z dvema vojašnicama, kjer so se nastanile ameriške čete.

V Noumei pa so zažigalne bombe povzročile požare na glavnem kolodvoru in v samem pristanišču Skladnice petroleja tvrdke Shell so bila popolnoma uničena, hudo škodo pa je utrpelo industrijsko področje v bližini mesta, kjer je več premogokopov in več drugih industrijskih naprav.

Medtem ko se torej japonsko letalstvo vedno bolj uspešno udeležuje na vsem področju južnega Pacifika, pa ne miruje

niti na Kitajskem, kjer je izvršilo v zadnjem času več izredno uspešnih akcij proti ameriškim letalskim silam na Kitajskem in proti njih letališčem, zlasti v pokrajini Kvangsi in Hunan, kjer so japonska letala v spopadih sestrelila 4 ameriška letala, nadaljnjih 6 pa uničila na tleh. Razen tega pa se uspešno nadaljujejo tudi operacije na kopnem, ki so samo v pokrajini Hopej dovedle do zajetja 2000 Kitajcev in do zaplenbe velikih količin vojnega gradiva. Pri poslednjih kopnih operacijah so tudi kitajske komunistične čete imele zelo hude izgube, saj so samo na nekem bojišču pustili na tleh 1000 mrtvih.

Vse te operacije zgovorno dokazujejo, da je Japonska na vsem področju Velike vzhodne Azije stalno v akciji in da je podoba prav na vseh bojiščih v njenih rokah.

Zanesljivost in točnost japonskih poročil

Tokio, 17. nov. a. Japonski listi približno z velikim poudarkom poročilo cesarskega glavnega stana, ki daje nove podrobnosti o pomorski bitki v južnem delu Tihga oceana blizu otoka Santa Cruz. Poročilo poudarja da so uspehi japonske mornarice še večji, kakor se je sodelo sprva. Zlasti poudarjajo listi izgubo letalonosilk, ki so bile ponos ameriške mornarice.

»Japan Times Advertiser« pripominja, da je glavni stan objavil številke o sovražnih izgubah šele po podrobnem dokazu s fotografiranimi posnetki in po skrbni kontroli, ki je ovrgla vsa prizadevanja sovražne propagande. Japonski pisatelj Fumio Miva, ki se je udeležil druge bitke pri Salomonskih otokih, omenja izredno natančnost, s katero je japonsko poveljstvo ocenilo sovražne izgube, in podčrtava, da glavni stan nikoli ne poroča o potopitvi kake sovražne ladje, če ni moglo dati o dejstvu nepobitnih dokazov. Z druge strani se tudi izgube japonskih ladij javljajo vestno, in to tudi v primerih, če so neznatne važnosti. Pisatelj dostavlja, da je zelo težko s točnostjo ugotoviti razred sovražnih ladij v teku pomorske bitke in da je težava še večja, če so ladje zadete ter so v trenutku potopitve zavite v plamen in dim.

Zato Japonci vedno priznavajo, da niso gotovi, kadar nimajo odločnih dokazov, medtem ko sovražnik z izredno lahkornostjo objavlja podrobnosti. Fumio Miva končuje svoje poročilo z ugotovitvijo, da se ga je globoko dojmljivo bojevitih dveh častnikov in posadki ter zatriju, da je japonska mornarica vedno pripravljena na boj.

Madžarsko-slovaške socialne konvencije

Budimpešta, 17. nov. a. Med Madžarsko in Slovaško je bilo sklenjenih nekoliko dogovorov glede socialnega zavarovanja. Za Madžarsko je podpisal pogodbe podtajnik v notranjem ministrstvu, Kadar, za Slovaško pa podtajnik Koszo.

Rdeči križ poroča

V glavni pisarni avtonomne sekcije italijanskega Rdečega križa, Geoposvetska cesta 2/II, se naj javijo:

Gerzetič Jožica, Šerbek Zora, Novak Angela, Grum Andreja, Golc Draga, Potekal Stanislav, Svetina Vladimir, Kolar Gabriella, Held Franciška, Logar Jože, Božič Franc, Kamenšek Blaž, Trampuz Marija, Brinovec Marija, Petelin Olga, Hvala Anton, Wonsch Edvard, Picanica Vasilij, Štrukelj Avgust, Uršič Crtomir, Kral Fr., Andrejčič Antonija, Zobec Ivan, Strojnik Stefan, Ilc Stefan, Štiblj Jožefa, Prunk Jožef, Čretnik Viktorija, Hren Fani, Černe Angela, Simončič Ana, Zorko Elizabeta, Sotlar Anica, Čebulj Jernej, Korošec Genovefa, Berič Julija, Likar Jožef, Čotič Josip.

Kulturni pregled

Nino Salvaneschi

Leta 1886. v Paviji rojeni italijanski pisatelj Nino Salvaneschi je objavil leta 1923. svoj prvi roman »La rivolta del 2023«, za njim pa nekaj drugih, med njimi »Il maestro dell'invisibile« in »Sirende«, ki kažejo pisateljev nagib k fantastični in mistični snovi. Ustanovil in vodil je od leta 1921. do 1926. v Bruxellesu revijo, »L'Époque Nouvelle« ter izdal knjigo »L'Anima del Belgio«. Danes je že avtor dobrega tuceta knjig, med katerimi zavzemajo posebno mesto spisi, ki bi jih lahko označili za izpoved pisateljeve življenjske filozofije. Tako so na primer »Il breviario della felicità«, »Consolazione«, »Saper soffrire«, »Saper amare« itd. Kakor veliki moralisti 18. stoletja, je tudi Salvaneschi prijatelj zgostene aforistične oblike, ki pa ji daje za razliko od pisateljev-mislecev racionalistične dobe 18. stoletja. Za Salvaneschijev »življenjsko filozofijo« je bila odločilnega pomena njegova osebna nesreča. Salvaneschi je oslepel. V fizični temi je občutil, da se mu je odprla duhovna luč; spoznal je pomen in vrednost stvari, ki jih zdrav in srečen človek ne občuti. V srce se mu je vrnila globoka in neomajna vera, ki mu pomaga nositi nelahko breme slepote. Zato je postal Salvaneschi s knjigami te vrste, kakor je zlasti spis »Saper soffrire«, tolažil trpečih ljudi, božnikov, nesrečnežev, zapuščenih in osamljenih duš, ki se šibijo pod težo življenja. Uči jih, kako naj spremenjajo svoje nevolje in nezgode v višja spoznanja, v visoko moralno silo, ki šele daje človeškemu življenju pravo pomenjenje in vzvišeno poslanstvo. Te njegove tolažilne in bodrilne knjige so spise kot nekaki breviji in se odlikujejo po lahkem, jasnem in poetičnem slogu.

Salvaneschi je spisal tudi dva življenjepisa, ki smo ju pravkar dobili v slovenskem prevodu (Paganini. — Chopin. Založba »Naša knjiga«, Ljudska knjigarna v Ljubljani). O prvem življenjepisnem delu, ki se imenuje v izvirniku »Un violinista, 23 donne e il diavolo« je takoj ob izidu leta 1939. poročal B. Borko v poslednji številki »Življenja in sveta«. Je to po zasnovi in obliki originalen življenjepis. Pisatelj nam skusa s psihološkimi prijemi približati skrivnostno osebnost goslača Paganinija, ki so ga sodobniki po slavi primerjali z Napoleonom in čigar izredne umetnosti in prečudnega osebnega učinka si niso mogli razložiti drugače, kakor da je bil ta genialni Genovezan v zvezi s satanom. Paganinijevo življenje je bilo polno pustolovstev; tako je imel ljubezenske odnose z Napoleonovimi »strastmi«, Ta Časanova, živo poosebljenje človeka po okusu Byronove romantične duše, je s svojo glasbo, svojimi pustolovstvi in s skrivnostjo, ki je obdajala njegovo osebo, vzbudil vso tedanjo Evropo. Ni ga bilo muzika, ki bi se mogel kosati s slavo Niccolò Paganinija. Salvaneschi je opisal živo in prečiščeno ne samo svojega junaka in njegovo tako bleščajočo, slavno in skrivnostno življenjsko pot, marveč tudi razgibano dobo Napoleonove velike avanture ter dobo restavracije z evropskimi literarnimi in umetniškimi saloni z večeri pri Rossiniju, z bleščajočimi umetniškimi vzponi Liszta itd. Skratka: življenjepis, ki je sedel poti med romanom in biografsko študijo, toda, kar je v njem romana, ga je zvečine spisal življenje samo, zakaj če je kdo živel roman, ga je živel »satanski« goslač Paganini. In živel je prav do zadnjih ur. Ko je z dolгим, težkim trpljenjem plačeval usodi trdo odmerjeno ceno svojega burnega življenja in razkošne slave, je hrepenel po smrti tako, kakor nekoč po ljubicih in po slavi. In niti njegovo truplo ni smelo najti miru, zakaj se mrtvega so preganjali kot »krivoverca« in satanovega zaveznika.

Dokaj drugačen po svojih osnovnih tonih je življenjepis Chopina (»Il tormento di Chopin«). Salvaneschi ga je dovršil v stari kartuziji na Mallorchi, tam, kjer je nekoč živel Chopin z George Sandovo in kjer so nastali njegovi nesmrtni »Preludiji«. Tudi pri Chopinu skusa Salvaneschi razložiti umetniško delo s prigradom osebnega življenja. Ubral pa je svoj življenjepis velikega Poljaka na simfonični motiv hrepenenja po domovini, motiv nesrečne ljubezni in trpljenja občutljive duše ter motiv o mukah brezupne bolezni, ki je deset let razjedala »Fryckovo« nežno telo. Medtem ko čutimo pri Paganiniju veliki fortissimo strasti in nemira, se po Chopinovi biografiji razliva nekaj milega in svetlega, neka posvečena radost hrepenenja in trpljenja. Chopin je Salvaneschiju izraževal slovenske duše in njihovo posebnost, zato se oglašajo iz njegove »biografske simfonije« povsem drugačni toni. Z očitno simpatijo in z močnim življenjem v delo tega »Ariela klavirja« slika Salvaneschi Chopinovo življenjsko pot in posebej še njegovo ljubezen do poljske zemlje, katere grudo vedno nosi s seboj, dokler ne pade na njegovo rakovo pokopališče Père Lachaise. Opisuje Chopinovo ljubezni, njegovo srce, pa dolgo in mučno hiranje za jetiko Dva človeka svetova, dva glasbena kontrasta — Paganini in Chopin, oba gledana skozi sočutno dušo Nina Salvaneschija, dušo, ki je domela skrivnost in veličino človeškega trpljenja.

Knjigo o Paganiniju in Chopinu je prevedel iz italijanščine Bogomir Stopar.

Meje eksaktne znanosti

Nedavno je v Pragi predaval znameniti nemški fizik prof. dr. Max Planck o mejah eksaktne znanosti. Učenjak je o tem zanimivem vprašanju razvil med drugim naslednje misli:

Veliko vprašanje, katere osnovna načela naj bodo izhodišče eksaktne znanosti, je bilo vseskrat predmet filozofskega razglabljanja, vendar se je pokazalo vedno znova, da ni moči nanj odgovoriti res dokončno. Umljivo je, da se spričoče tega mnogi ljudje razočarano odvrtačo od eksaktne znanosti in se vdajajo bodisi koreniti dvomljivosti, bodisi celo raznoverju. To in ono je treba zavrniti. Izkušence naših čutov je trdna podlaga za delo eksaktnih ved; ta izkušnost se spreminja in postaja z rastočim spoznavanjem vedno večja. Eksaktne vede morejo v pestro množico doživeti čutno zaznavnega sveta vnašati red in zakonitost. Nedvoumno je prvi čudež že v tem, da sploh najdemo v prirodi neke zakonite odnose, ki so enaki za ljudi vseh dežel, narodov in čas. A v vsakem odkritjem novega zakona se samo povečuje čudovitost, ki jo

Stranka in bojevalnik. Prejeli smo novo številko obzornika »Documenti di vita italiana«. Vsa številka je posvečena vzajemnosti narodne Fašistične stranke in Oboroženi sili. Kakor vselej je tudi tokrat mnogo odličnih ilustracij, ki vsestransko prečiščeno in živahno govore gledalcu o italijanski delavnosti. Vidimo, kako so italijanska mesta z zbirko volne podala posebno prečiščeno dokaz vzajemnosti, ki veže ves narod z bojevalniki na fronti. Posebno velika slika prikazuje zbirko volne na trgu pred slavno katedralo v Milanu. Nadaljnje slike kažejo enako zbirko v Rimu ter oldajo v sedežih Stranke. Ljubazne materske roke pripravljajo zavojce z obleko. Nadalje izgovarjajo moški in ženski pripadniki Stranke zavojce z mlinimi darili. Zavoji odromajo na fronti. Ob neki taki priliki je bila v Milanu prirejena na kolodvoru velika svečanost, ki jo prikazuje posebna slika. Nadalje vidimo Tajnika stranke, ki osebno izroča darila bojevalnikom v Rusiji. Sledijo še prizori iz Afrike, kjer so bili obdarovani italijanski kakor tudi nemški bojevalniki. Sleheri oam prinaša italijanski radio poročila svojcev bojevalnikom na fronti. Kalar čujejo ti glasove svojih dragih, se ne počutijo več tako oddaljene od domovine.

Letalka odlikovana z železnim križcem. V priznanje posebnih zaslug, ki si jih je pridobila z neprestanim tveganjem svojega življenja za razvoj nemškega letalstva, je bila znana letalka stotnica Hana Reitsch odlikovana z železnim križcem prve stopnje. Kot prva ženska je prejela to odlikovanje. Listi pravijo, da je kot preizkuševalna pilotinja pokazala že toliko hrabrosti in požrtvovalnosti, da je treba njena dejanja enako vrednotiti kakor junaštva na fronti. Leta 1937 je bila kot prva ženska na svetu imenovana za letalskega stotnika. Lani v marcu pa je prejela železni križec druge stopnje. Že svojčas ji je maršal Göring izročil zlato pilotsko značko z briljanti.

Vitaminski za človeka in bodoče matere. Nemški notranji minister je objavil, da se letos ponovila lanska akcija z oddajo sebiškega sladkorja za dojenčke in bodoče matere. Akcija se prične 1. decembra in bo trajala do 31. marca. Dokler je dojenček pri prsih in pije samo materino mleko, ne potrebuje dodatne oskrbe z vitamini, ki pa je razširjena na doječo mater. Letos bodo v akcijo vključeni tudi doječi domovi in matere v drugih zavetih. Sebiški sladkor z apnom prejemajo bodoče matere od sedmega meseca nosečnosti dalje.

Opozorilo kmetovalcem. Vsi oni kmetovalci, ki bodo potrebovali propustnice — lasciapassare — za prehod preko kontrolne črte zaradi dela na polju in v gozdu tudi v zimskem času po 1. decembru t. l., naj se do 25. t. m. v času od 9. do 12. ure zglase v tajništvo Združenja kmetovalcev zaradi sestave novih seznamov. S seboj naj prinesejo stare propustnice. — Poudarjamo, da po zgoraj določenem roku prijav ne bomo sprejemali. — Združenje kmetovalcev Ljubljanske pokrajine.

Kava iz prve svetovne vojne. Neka družina iz Ringsteda na Danskem je te dni presenetila večjo družbo svojih gostov z izvrstno kavo. Zrna so bila iz leta 1917. Kava je ležala 25 let v nekem skrinčevju v hiši in je bila zdaj odkrita po golem naključju. Kava tekne izvrstno, tako sveže, kakor da je bila pravkar prispela čez morje.

Volna iz kamenja. Kamenita volna se imenuje novo gradivo, ki ga izdelujejo iz mehkejših vrst kamenja. Novo gradivo služi zlasti za izolacijo. Kamenito volno izdelujejo zdaj največ na Norveškem. Posebno se je izkazala pri gradnji, kjer izolira toploto štirikrat bolje kakor les. Zaenkrat proizvajajo letno 10.000 ton novega gradiva.

Močan potres so zabeležili aparati na državnem zavodu v Jeni. Potres so zabeležili pretekli turek ob 12. uri 55 minut in 22 sekund. Sunki so bili izredno močni, oddaljenost pa je 11.300 km. Zemlja se je gibala nad 3 ure. Potres je bil torej tako močan, da so valovi večkrat obkrožili vsa obla. Kolikor je mogoče presoditi zgolj po teh podatkih, je bil ognjišče potresa v kaki otoški skupini na zapadnem Pacifiku.

Moderna nega konjskega zobovja. Na pobudo veterinarskega prof. dr. Schulzeja so začeli v nemški vojski moderno negovati zobovje vojaških konj. Uredili so največji živinozdravniški instrumentarij, kar jih je bilo doslej ustvarjenih. S pomočjo novega orodja je negovanje zobovja vojaških konj silno olajšano, posebno ker lahko konjem vrtačo zobovje s pomočjo majhnega elektromotora. Tudi najbolj občutljivi konji se zdaj radevoljno polvržejo zdravljenju zobovja.

opažamo v izgradnji naše podobe sveta. Spominimo se samo skrivnosti kozmičnega zarenja, tajinstvenega razpadanja atomov ali odkritja elektronskega drobnogleda.

Prehod od čutnega sveta k predstavi sveta, od sveta čutov k svetu stvari, pomeni, da začenja nastopati v našem mišljenju neka objektivna zakonitost. Čutna doživljanja so posameznikova last in se spreminjajo od človeka do človeka, medtem ko je svet stvari ali podoba sveta isti za vse ljudi. Prav sedaj je znanstveno raziskavanje spet na poti k ustvaritvi nove predstave o svetu. Realne prvne te podobe sveta niso več kemični atomi, marveč valovi elektronov in protonov.

Danes se nam zdi realizem klasične podobe sveta naiven, a kdo ve, ali ne bodo v bodočnosti gledali tako tudi na naše nazore o svetu? Opažamo, da smo vse življenje podrejeni neki višji sili, katere bistva ne bomo mogli nikdar doumeti s stališča eksaktne znanosti, ki pa je vendar ne more prezreti nihče, kdor količkar razmišlja. Naj je že tako ali drugače: posameznemu človeku ne ostaja nič drugega kakor vztrajati potrpečljivo in hrabro v življenjskem boju in se ukloniti volji višje sile, ki vlada nad njim; saj ni bila nikomur dana že v zibel pravna pravica do sreče in uspeha v življenju. Zato moramo sleherni prijaznost usode, vsako v veselju preživeto uro našega življenja sprejeti kot dar, ki ga prav za prav nismo zaslužili. Edino, kar smemo res pričakovati, največje dobro, ki nam ga ne more ugrabiti nobena moč na svetu in ki nas lahko bolj osreči kakor katoli drugo,

Volkov na Karpatih. Madžarski listi poročajo, da so se pojavile številne tople volkov v krajih pod Karpati. Po stajah so krvoločne zveri med ovčami napravile že občutno škodo. Kmečki ljudje pravijo, da je pojav volkov ob tem času znamenje dolge in ostre zime, ki se nam obeta.

Vodnikova pratika 1943. bo prinesla poleg koledarske vsebine s prikupnimi Gasparskimi podobami svetnikov obilo zanimivih in poučnih člankov. Med sodelniki so znana imena: Božidar Borko, dr. I. C. Oblak, Fr. Govekar, dr. Oskar Reya, Boris Orel, dr. Anton Debeljak, Miroslav Ambrožič, Ivan Albrecht dr. Anton Urbanc, Andrej Skulji, dr. Mario Foerster, Leopold Paljk, dr. Fr. Ogrin, Rudolf Dostal, Dragotin Gregore in dr. Letošnje Vodnikove knjige izidejo o Miklavžu. Člani pohitite s prijavljanjem! Prijavite se lahko v pisarno Vodnikove družbe Puccinjeva 5 (poslojpe Narodne tiskarne), v knjigarni Tiskovne zadruge, Selenburgova ul. 3, v knjigarni Učiteljske tiskarne, Franciškanska 6, in v šentjakovski knjižnici na Kongresnem trgu.

Policijski pes je aretiral nasilneča. O uspešni dresuri policijskega psa poročajo iz Budimpešte: 21letni izvozeček Janos Molnar se je napil in je napravil v kinematografu velik škandal. Ko ga je policijski stražnik pozval, naj pokaže legitimacijo je Molnar potegnil velik nož in je navalil na stražnika. K sreči pa je ta imel s seboj dresiranega volčjaka. Bliskovito se je volčjak vrgel na Molnarja in ga podri na tla. Le tako je bilo mogoče nasilnika uklemiti in spraviti v zapor.

Tečaj za knjigovodstvo, stenografijo, strojepljse, italijanščino itd. se prične 18. t. m. Tečaj so dnevni in večerni, učne ure se dogajajo po želji obiskovalcev. Izbra premetov vsakomur prost. — Posebni oddelek za dijake in visokošolce. Učnina zmerna. Zahtevajte nove prospekte s slikami: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Slovenski čebelar. Pravkar je izšla 11. in 12. številka kot poslednja v tekočem letu. V uvodnem članku razpravlja Metod Klemen o ireh vrstah kranjčica, to je o Janšem panju, o trgovskem in navadnem kranjčicu. Urednik Bukovec nadaljuje svojo zgodovinsko poučno razpravo o »Naših panjskih končnicah«. Članek krasijo slike. Fr. L. pše o pravilnem shranjevanju medu in o svojem pralisku-negovanju. Daje prinaša list poročilo o obnem zboru. Kotiček za radovedneže in drobir, kjer najde bralec marsikatero zanimivo in poučno drobtinico.

IZ LJUBLJANE

Nova grobova. V častiljivi starosti 81 let je premil poštni poduradnik v pokojku g. Jože Pristov. Za njm žalujejo žena, otroci in številno drugo sorodstvo. K večnemu počitku odo bignega rajnega spremili v sredo ob 15 iz hiše žalosti. Rožna dolina cesta V12, na visko pokopališče. Maša zadušen ca bo v po edeljek 23. t. m. ob pol 8 v župni cerkvi na Viču. — V Postumii je dotrpela vdova po dimnikarskem mojstru ga. Terezija Smednjeva. Počopali so jo večerjati na farnem pokopališču. — Pokojnika bodi ohranjen blag spomin, uzašočnimu svojem pa izrekamo neše iskreno sožale!

Himen. V soboto sta se poročila v franciškanski cerkvi v Ljubljani gđ. Dana Praprotnik iz ugledne kraske rodbine in g. Boris Možna, ura nik večše papirnice. Bilo srečno!

Prvi snež nas je letos obiskal v pretekli noči. V primeri z zadnjimi leti se je letos oglašil dokaj pozno in ga je k sreči bilo prav malo, da zjutraj že ni bilo za njim nobenega sledu več, razen nekaj vlage po cestah, ulicah in strehah. Temperatura se drži še nadalje precej nizko, barometer pa je v pretekli noči naglo padel. V ponedeljek zjutraj smo imeli 0.8 in čez dan komaj 2.5. lavi pa je živo srebro zabeležilo —0.8, vendar začena poljagoma prevladovata jug, ki nam utegne prineseti spremembo vremena. Dopoldne je po več dneh celo spet posijalo sonce, ki pa se je kmalu skril za sive oblake.

Ljubljanski sadjarji so ob sedanjem ugodnem vremenu pridno na delu. Zavarovati je treba dreve, da ga ne bi polomil nenadni močan nalet snega. Kdor ima v svojem sadovnjaku stare razpadajoče invalide, jih bo letošnji jesen posekal ali izkopal in porabil za diva. Užl bo ob mrazih zimskih dneh prijetno gorkoto pri topli peči, svoje in svojih sosedov sadno dreve pa bo obvaroval pred raznimi žuželkami, ki jim je vse počno v starem in ujočem drevu. Zelo naprečno pa je, tako dreve posekati, razgagati in zložiti na kup, da bi čakalo novega poljetja. Tako damo zajedalcom najlepšo priliko, da ne-

je čisto mišljenje, ki dobiava svoj praktični izraz v vestnem izpolnjevanju dolžnosti. V duhu te in take življenjske filozofije je eden največjih naravoslovcv sodobnosti zaključil izjavljanj, v katerih je pokazal, da so tudi eksaktni znanosti v zvezi vsemu napredku dale meje, onkaj katerih leže zadnje, neskončne skrivnosti življenja in sveta.

50-letnica Češkega kvarteta

V češko-moravskem protektoratu so pred črvi proslavili s koncerti v Pragi in v nekaterih drugih mestih petdesetletnico ustanovitve znamenitega Češkega kvarteta, ki je v najslavnejših letih svojega obstoja koncertiral po vsej Evropi in tudi na drugih kontinentih. Ob tej priliki je bila v Pragi prirejena posebna razstava, ra kate, ri so bil zbrani premočni dokumenti in spomini na najznamenitejša češka komorna združenja.

Češki kvartet se je ustanovil l. 1891., vendar je zaživel polno življenje rovega komorno-glasbenega korpusa šele v novembru l. 1892., torej pred petdesetimi leti. Takrat so na koncertu v tedanjem in sedanjem Rudolfinu v Pragi dosegli velik uspeh njegovi prvi člani, ki so pozneje zasloveli daleč po svetu: devetnajstletni Karel Hoffmann, 17letni Josef Suk in enako stari Oskar Nedbal, ki se jim je pridružil 18letni Otto Berger. Violist, dva goslača, čel. list, Hoffmann in Suk (slednji je sloveč češki skladatelj) sta ostala 41 let člana »Češkega kvarteta«. Nedbala je pozneje nadomestil Jiří Herold, na Bergerjevo mesto pa je stopil Ladislav Zelenka. V tej zasedbi: Hoffmann — Suk — Herold — Ze-

Artiglierie dell'Armata Italiana in Russia in azione di fuoco contro posizioni sovietiche — Topništvo Italijanske vojske v Rusiji bruhla ogenj na sovjetske položaje

moteno prezimijo in se na pomlad razlezejo na zdravo dreve. Zato le v peč s starimi invalidi! — Jeseni tudi najuspešnejše zatiramo voluharja, ko se vrača s polj in travnikov v sadovnjake. Nastavljamo mu pasti in zastrupljeno vabo. Izkušeni sadjar pa pravi, da se je več let boril s to golaznjo, vendar je dosegel najlepše uspehe s karbidom. Poiskal in odprl je vse rove in položil v vsako odprtino za oreh debel košček karbida, zili nanj malo vode in rov dobro zatlačil s prstjo. Z večkratnim ponavljanjem je na ta način pokončil vse voluharje, vsaj pomladi ni bilo na nobenem drevesu opaziti škode. Spomladi je pokončevanje ponovl.

Samo še ta teden je čas, da se vpišete v nove jezikovne tečaje za Italijanski in nemški jezik, in sicer v začetniški, nadaljevalni in dopolnilni (konverzacijski) tečaj. Metoda odlična. Pouk: dopoldne, popoldne ali zvečer, trikrat tedensko. Prijavljanje dnevno od 9—12 in od 14—16. Korepetitorij. Mestni trg 171. Dijaki in revni popust.

Drugi simfonični koncert, ki se bo vrši v ponedeljek dne 23. t. m. bo imel naslednji spored: 1) Beethoven: Simfonia št. 3 v Es-duru, ki je splošno znana pod naslovom »Eroica«; 2) Čerubini: Anakron, predigra in 3) Smetana: Iz čeških logov in gajev, četrti simfonični pesnitev iz cikla »Moja domovina«. Ta dea bo izvajal simfonični orkester, ki ga tvorijo člani ljubljanskega opernega in radijskega orkestra pod vodstvom dirigenta Draga Marja Sijanca. Koncert bo v veliki unijski dvorani. Začetek točno ob 18. uri, konec ob 19.15. Predprodaja vstopnic v Knjigarni Glasbene Matice.

Starše otrok, ki hodijo v ljudsko, mestnasko, govosko, tehnično srednjo šolo, gimnazijo in trgovsko akademijo, opozarjamo, naj jih prijavijo v Korepetitorij, kjer jim dajemo inavno dve uri instrukcij po učnem načrtu in jih pripravljamo vsak dan za prihodnji dan, četudi ne obiskujejo šole. Informacije in prijavljanje: Korepetitorij, Mestni trg 171, od 8—12 in od 14—16.

Jezikovni tečaj — italijanski, nemški, francoski itd. — v središču mesta pri Trg »skem učnem zavodu. Kongresni trg 2 — prično v kratkem. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer (po želji) v začetnem, nadaljevalnem ali konverzacijskem oddelku. Najuspešnejša učna metoda. Tečaj so uradno dovoljeni. Vpisovanje in informacije dnevno do 19. ure.

Učite se strojepljati! Novi eno- dvo- in trimesečni tečaj — dnevni in večerni — prično dne 18 in 19. t. m. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. Specialna strojepljerna šola. Največja moderna strojepljerna, razni: sistemi strojev. Posebni oddelek tudi za dijake(inje). Učnina zmerna. — Nov poseben tečaj za knjigovodstvo, stenografijo itd. Izbra predmetov po želji. Zahtevajte nove prospekte s slikami. Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Konjsko meso se bo prodajalo v sredo 18. od 8. ure naprej. Marinšek, Prečna 6.

Nereče. V ponedeljek so sprejeli v ljubljansko bolnišnico spet nekaj poosebljenecov. Največ med njimi je ljubljancov. Stenislav Čušover, 46letni mizar iz Ljubljane, ima poškodovane prste na levi, desnico si je zlomila 40 letna kuharica Pavla Drnovškova. Na poti v šolo je padel in s zlomil levo 8letni sin perice

Emil Zabukovec. Popadljiv konj je ugriznil 38letnega mestnega delavca Josipa Gričarja, 10letna hčerka tarsarskega mojstra Maša Pavšičeva se je urezala v levo. Levo oko si je poškodoval 64letni delavec Franc Bencina iz Kočevja. Janez Keck, 7letni posestnikov sin z Verda, pa si je pri padcu zlomil levo nogo.

Čistilno kopališče v Zavodu za socialno zavarovanje na Miklošičevi cesti 20 bo z 20. novembrom 1942 zopet odprto. Kopališče bo zaenkrat odprto le tri dni v telnu, to je ob petkih in sobotah ves dan od 8. do 18.30 ure, ob nedeljah pa le dopoldne od 8. do 12. ure. Parna kopej bo odprta samo za moške ob sobotah ves dan.

Iz Hrvatske

Poglavnik je sprejel odposlanstvo Hlinkove garde. Ze nekaj časa se mudi v Zagrebu odposlanstvo Hlinkove garde pod vodstvom dr. Jožefa Kralovića. Slovaške goste je pretekli teden sprejel tudi Poglavnik.

Svečanost v spomin padlim nemškim dijakom. V domu zagrebske dijaške zveze je bila v čast v prvi svetovni vojni pri Langemarcku padlim nemškim dijakom prirejena spominška svečanost. Ob tej priliki je govoril krajevni skupinski vodja Branimir Altgayer.

Palestinski Nemci v Zemunu. Številni pripadniki nemške kolonije v Palestini, ki so jih angleška oblastva internirala in jih nedavno zamenjala za svoje državljane, so prispeli v svojo domovino. Posebni vlak s povratniki je prispel v petek na zemunsko železniško postajo, kjer je bil težko preizkušenim družinam prirejen prisrčen sprejem. Na kolodvoru so jih pozdravili zastopniki nemških oblastev, navzočni pa so bili tudi predstavniki hrvatske vojske in uprave. Nemška krajevna skupina v Zemunu je povratnike obdarila in jim pripeljala majhna okrepčila. Prisrčen sprejem so nemški državljani iz Palestine pripravili tudi v Sofiji in Beogradu.

Nov tednik v Karlovcu. Na sestanku podružnice glavnega ravnanstva za propagando v Karlovcu je bilo sklenjeno, da bodo začeli izdajati tednik z naslovom »Glasnoša«. Ker je Karlovec že nekaj mesecev brez svojega glasila, je zanimanje za nov tednik veliko.

Izdelovanje preprog je donesna gospodarska panoga. V domačem hišnem obrtu južne Hrvatske je bilo izdelovanje preprog že zdavnaj udomaćeno. Za pospeševanje te obrti je bila v Sarajevu ustanovljena državna tkalnica preprog, ki je bila najprej zamišljena samo kot umetniški atelej. S časom se je pokazalo, da podjetje ne more opravljati vseh zadanih si nalog, zato je bilo v pokrajinskih mestih ustanovljenih še več delavnic. In sicer v Kreševu pri Sarajevu, v Fočnici, na Visokem, v Glamoču, v Donjem Vakufu, Lnju, Foči, Jeleči, Čajniču, Stocu in Tuzli.

Narodno gledališče

DRAMA

Sreda, 18. novembra: ob 16.30: Deseti brat. Red B. Četrtek, 19. novembra: ob 16.30: Gradbenik Solnes. Red Četrtek. Petek, 20. novembra: ob 15: Kralj na Betajnovi. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. Sobota, 21. novembra: ob 16: Oče naš. Izven.

Jurčić-Golia: »Deseti brat«. Dramatizacija romana v 16 slikah. Osebe: Benjamin — Bratina, graščakinja — Gabrijelčeva, Manica — Levarjeva, Dolec — Lipah, Piškov — Peček, Marjan — Verdorik, Martine Spak — Milan Skrbinec, Kvas — Drenovec, Krjavelj — Cesar, Matvezek — Košič, Miha — Potokar, Dražar — Raztresen, Krivec — Plut, Krivčevka — Pol. Juvanova, Francka — Sandanova, Obržak — P. Kovič, stari kmet — Gorinsk, kmet — Brezgar, dekle — J. Boltarjeva, sodnik — Nakrst, dve kmetici — Starčeva in Gorinskova, lektorica — Kraljeva. Režiser: prof. O. Šest, scenograf: ing. E. Franz.

OPERA

Sreda, 18. novembra: ob 16: Gasparone. Red Sreda. Četrtek 19. novembra: ob 16: Don Pasquale. Red A. Petek, 20. novembra: zaprto (generalka). Sobota, 21. novembra: ob 16: Slepa miš. Opereta. Krstna predstava. Red Premierski.

K. Mišleker: »Gasparone«. Opereta v treh dejanjih. Osebe: guverner — Anžlovar, grofica Carlotta — Ivaničeva, župan Nasone — Zupan, Sindulfo, njegov sin — Rus, Ermino — Sladoljev, Benozzo, krmar — M. Sancin, Sora, spetlična — Barbičeva, Masaccio — B. Sancin, Luigi — Pianekki, Tanio — Marek, častnik — Jelnikar, sluga — Simončić, dirigent in zborovodja: R. Simoniti, režiser in koreograf: ing. P. Golovin. Solo pešcejo: Bravničarjeva, Japljeva, Kurbos in Pogacar.

ZAPISKI

Italijanski življenjepis zadnje ruske carice. Pri Mondadoriju je izšla pred dnevi knjiga Giulie Danzas »L'imperatrice tragica e il suo tempo. Alessandra Fiodorovna, imperatrice di Russia e l'agonia della zarismo russo«. Avtorica je poznala carico osebno, prav tako njeno okolje, zato ima ta spis tem večjo dokumentarno vrednost.

SPORT

Paolino skoraj k. o.
— in še dve španskiVesele in tudi neverjetne zgodbe
o španskih sportnikih

V rubrikah španskih sportnih listov kroži nekaj vesele in tudi neverjetnih zgodbe o sportnikih in zakaj bi jih ne posneli še mi?

O Paolinu Uzducumu so začeli spet pisati španski sportni novinarji in ugotavljajo na vidnih mestih, da je tik pred svojim poslednjim knock-outom. Prijatelji španskega boksa se še živo spominjajo tega svojega junaka na deskah in zdaj se začudeno sprašujejo, ali je res mogoče, da bi se bil povrnil in da ga kar precej čaka najtežji poraz. Ko čitajo dalje, šele vidijo, da ne gre za njegov k. o. na deskah, temveč za onega v življenju. Mož je šel med snubače in zdaj je zadeva že tako dozorela, da bo kmalu odnehal za vselej. Zakaj pa tudi ne? Dovolj žalostno bi bilo, če bi bokser takšnega slovesa kakor je Paolino ne imel poguma dovolj, da bi se vrgel v to, včasih res nevarno akcijo.

Z drugih sportnih terenov čitamo o dveh bolezenskih primerih, ki sta se mogla dogoditi res samo v Španiji. O nekem srednjem napadalcu Seville Campanalu pripovedujejo in pišejo, da je bil na težki tekmi hudo poškodovan, pa je ves v ognju za barve svojega kluba kar igral do konca in še mnogo pripomogel, da se je vse končalo kakor so želeli njegovi gospodarji. Ko so po končani bitki prepeljali k zdravniku, je ugotovil, da je imel nogo v členku zlomljeno na več krajih. Kljub tej poškodbi pa je mož — tako pravijo — še celo uro tekal za žogo in se ni prav nič zmenil za bolečine. Če ni bilo tako, nismo krivi mi, temveč oni, ki iščejo senzacij tuli tamkaj, kjer jih ni.

Drug podobni primer je še bolj zagoneten. Nekaj nogometaš Urías iz Granade je bil ljubljeneč vsega mesta in v vsaki tekmi je vse gledalo samo nanj. Nedavno pa se je Urías strašno spremenil. Na vrsti je bil važen nastop na zelenem polju, toda Urías je stal sredi travnika kakor prikovan in prav nič mu ni bilo mar niti za žogo niti za igro. Publika je besnela in zahtevala, naj ga poženejo z igrišča. Ko so ga pozneje zasilili, je izjavil, da je bil pod nekim skrivnostnim vplivom. Bil je v oni tekmi kakor ohromel po vsem telesu in čeprav se je trudil, sploh ni mogel premakniti noge z mesta. Sploh pa ni videl niti igralcev niti gledalcev in se ni zavedal, kaj se dogaja okrog njega. Ko so ga pripeljali prej zdravnika, ni mogel ugotoviti nobenih motenj v živčevju. Tako je postajalo zmerom jasnejše, da je premeteni igralec samo hlinil vse one čudežne pojave na sebi, samo da bi prisilil klubovo vodstvo, da bi mu zvišalo prejemke. Dosegel je baš obratno; za kazensko mu odvzeli polovico plače in še prijavili se nedelno zadevo na pristojna mesta.

Še eno nogometno afero so nedavno razčistili v Španiji, in sicer v zvezi s tem, ker se je sodnik ustavil ura in sta dve moštvi igrali važno tekmo kar naprej preko določene čase, vse dotlej, dokler ni občinstvo prepračilo piskajočega gospoda na travniku, da bi moral biti tekme že davno konec. Stvar je postala še bolj zapletena zaradi tega, ker je v neopracovanem podaljšku »padele« odločilni gol in so se poškodovani igralci obrnili na zvezo, naj izid tekme sploh razveljavi. Zdaj pride senzacija! Zveza je odločila, da je izid javen, ker je sodnik edini odločilni človek na terenu; če ne vidi prestopka, ni prestopka in če se mu ustavi ura, teče tekma vse dotlej, dokler se sam ne odloči za odreditev konca.

Čisto na kratko

Tudi prihodnja nedelja ne bo brez mešanega spora, a na nogometnem terenu. To pot si bosta sili nasproti enajstorič Nemci in Slovaški v Bratislavi. Nerazsko zelo nevarni nasprotniki — to je nazadnje izkusila Švica — in Slovačkom brzokone niti domače igrišče ne bo pomagalo, da bi si lahko obetali kaj senzacionalnega v tem srečanju. V ostaljem pa se pridno pripravljajo in računajo na najboljšo.

Bolgarska nogometna zveza je začela sistematično akcijo, da bi nogometnemu sportu pomagala do še večje udomaćenosti. Načrti gredo za tem, naj bi slej ali prej vsaka vas imela svoje nogometno društvo. Župani in učitelji so obljubili svojo pomoč. Uspehe te akcije zasledujejo v bolgarskih sportnih krogih z velikim zanimanjem.

Tudi pri drugem startu nemških amaterskih bokserjev so se švicarji morali zadovoljiti s precej krepkim porazom. Z 10:6 so Nemci porazili ojačeno moštvo iz Berna.

Nemčija in Švica se dogovarjata za medsebojno tekmo v hokeju na ledu, ki naj bi bila 20. decembra ali 31. januarja 1943. Nemški hitrostni drsalci pa imajo za svoj dvoboj z Norvežani že določen termin, in sicer 10. in 11. februarja 1943 v Oslu in Hamarju.

Spet je odšel med olimpijce starega in novega veka eden od starejših olimpijskih zmagovalcev zadnjega četrta stoletja. Pred kratkim je v Helsinkih umrl — šele 52 let star — Elmer Niklander, ki si je kot odlični atlet v glavnem pred prvo svetovno vojno priboril nič manj kakor 47 finskih državnih prvenstev. L. 1908. je zastopal Finsko na londonski olimpiadi, l. 1920. pa si je na enaki prireditvi v Anversu priboril zlato kolajno in disk, srebrno pa pri metu krogle.

Z Gorenjskega

Koncert slovečega virtuza, Prihodnjo soboto bo nastopil v glasbeni dvorani v Celovcu sloveči čelist Gasper Cassado. Na sporedu so: Hayden, Beethoven, Weber in dva moderna skladatelja.

S fronte se je vrnil župni uradni vođa dr. Gustav Adolf Pogatschnigg, glavni pobočnik koroškega gauleiterja. Prevzel je spet vodstvo župnega tiskovnega urada deželne tujsko-pometne zveze in zveznega urada za zunanje zadeve.

Na vzhodni fronti sta padla koroška rojaka: poročnik Stefan Jäger, ki je bil v prvi svetovni vojni odlikovan z zlato kolajno za hrabrost in z drugimi odlikovanji in 31 letni naddesetnik Peter Kornberger, ki je odlikovan z železnim križcem. Prvoimenovani je padel na zapadnem Kavkazu, leto dni po smrti svojega sina Stefana.

Transformator ga je poškodoval. Na Koroškem zaposleni 41 letni Rudolf Zupančič je iztovarjal 1000 kg težak transformator. Z vso težo je padel transformator ob delavca ter mu poškodoval prsi in levo nogo. Ranjenca so prepeljali v celovško bolnišnico.

Iz Spodnje štajerske

Mariborsko ljudsko vseučilišče je pričelo svoje delo pretekli petek zvečer v Götzovi dvorani. Slavnostni nagovor je imel okoli vodja Strobl. Nato je predaval prof. dr. Eric Endres o borbi za velikonemsko misel. Godalni kvartet mariborskega ženskega učiteljskega je zaigral dve Haydnovi skladbi.

Novi grobovi. Na Tzemnem pri Mariboru je umrl kovačev sinko Valter Zemljak, nadalje je na ondnotnem kolodvoru umrl nagle smrti 53letni krojaški mojster Konrad Straža iz Braslova. V visoki starosti 81 let je umrl v Trbovljah upokojeni rudniški upravitelj inž. Filip Krasnik.

Gostovanje grškega kvarteta. Mariborski prosvetni urad priredi 16. t. m. zvečer v kinu na Stalnem trgu večer komorne glasbe. Igral bo graški ženski godalni kvartet.

Za mrtve bodo proglašeni naslednji štajerski rojaki: Jožef Janžič iz Zavrča, ki je septembra 1914 odrinil na rusko fronto; Franc Košec iz Celja, ki je avgusta 1914 odšel v Galicijo; Janez Krajnc iz mariborskega okoliša, ki je baje padel v bojih pri Premislju; Jernej Kostomaj iz Škofje vasi pri Celju, ki je leta 1917 odrinil na italijansko bojišče; Anton Vrtačnik, ki je bil ujet v Sibiriji; in Karel Fleisinger iz radgonskega okoliša, ki ga pogrešajo od leta 1917, ko se je boril na italijanskem bojišču.

Otroka svoje sestre je rešil, sam pa se je ponesrečil. Na posestvu svoje sestre v Leskovcu se je mudil 50letni železničar Leopold Bezge. Na dvorišču sta postopali dve telici, ki se jima je približala tri in pol letna domača hčerka. Zaradi bližine otroka se je ena izmed telic nenadno splašila, začela je brcati in je hotela napasti otroka. Bezge je priskočil na pomoč, rešil otroka, dobil pa je od podivjane telice hud udarec. Prepeljati so ga morali v mariborsko bolnišnico.

Zrtve nesreč. 54letni Jože Štamlic iz mariborske okolice je v temi padel po stopnicah in se hudo poškodoval na glavi. Pri delu v neki mariborski industriji si je poškodoval 36letni Alojz Osterc čeljust, 18letni Emil Zgajbec pa levo nogo. Pri Mariboru je padel 35letni Avgust Lesnik s kolesa in se hudo potolkel po glavi. Pri pogonu motorne žage se je poškodoval 24letni Janez Rižnar iz št. Lenarta v Slov. goricah, zlasti ima poškodovane oči. V gozdu se je spotaknil na korenini 52letni tesar Franc Holc iz Negove in si zlomil levo nogo, 52letni Matija Stopar pa je zašel s palcem v stroj in je moral biti kakor ostali ranjenci prepeljan v mariborsko bolnišnico.

Nesreče. Tomaž Vodnik, star 62 let, doma iz Trestrnice, ima zdrobljeno kost, ker je nanj padel težak kamen. 48letna viničarka Marija Gumzeva z Meljskega hriba je prišla z desno nogo pod kolo, ki ji je zdrobilo nogo. 37letni žagar Anton Mlačnik iz Maribora si je poškodoval ro-

ko pri delu, na glavi pa se je poškodoval 61letni knjigovodja Jernej Schweinmer, doma iz Grada, uslužben pa v Mariboru. 27letni Franc Lesnik si je pretrgal mišico pri sportnih igrah, 34letni Vid Romih iz Razvanja pa si je zlomil nogo. Poškodovanci so bili prepeljani v mariborsko bolnišnico.

Radio Ljubljana

SREDA, 18. NOVEMBRA 1942-XXI
7.30: Lahka glasba. 8.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 12.20: Plošee 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Lahka glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 13.15: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski. 13.20: Pisano glasbo vodi dirigent Segurini. 14.00: Poročila v italijanski. 14.15: Novi orkester, vodi dirigent Fragna. 15.00: Poročila v slovenski. 17.10: Pet minut gospoda X. 17.15: Koncert čeliste Cende Sedlbauerja, pri klavirju Marian Lipovšek. 17.35: Koncert pianista Vincenza Manninija. 19.00: »Govorimo italijansko«, poučbuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Komorna glasba. 20.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.45: Radio za družino. 21.30: Znanje pesmi izvaja orkester, vodi dirigent Zeme. 22.00: Predavanje v slovenski. 22.10: Koncert violinista Sabatinija. 22.45: Poročila v italijanski.

**Inserati v
„Jutru“ imajo
velik uspeh!**

Mali oglasi

Prosimo
naše cenjene oglaševalce,

naj ne donajajo malih oglasov v
zadnjem trenutku. To velja zlasti
za male oglase, namenjene za ne-
deljsko številko. Prinesite jih po
možnosti že v petek, v soboto pa
vsakekrat pred 11. uro.

UPRAVA „JUTRA“.

Službo dobi

Kuharico
samostojno za vsa gospodinjstva dala izjem za takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 15926-1

Službo dobi
pomaga kuharica — v bojišči gostini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra z navedbo plače pod »Stal.« 15983-1

Kuharico
pošteno in čisto išče bojišča družina v centru. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 15981-1

Službo dobi
tudi kot gospodarski delavec se sprejme takoj na stalno mesto pod boljšimi pogoji. Naslov v vseh posl. Jutra. 15971-1

Frizerko
dobro, samostojno delavko, sprejme takoj v stalno namestitev. Salo »Ela«, Ljubljana, Gajeva 6. 15970-1

Dekle
pošteno in pridno, vsajeno kuhinje in gostilniške postrežbe, se sprejme takoj. Vprašati v gostilni Krekov trg 11. 15990-1

Službo išče
26-letna žena išče mesto v tovarni ali kaj sličnega. Grem tudi kot postrežniška moč v boljši gostini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zelo hvaležna.« 15982-2

26-letna žena
išče mesto v tovarni ali kaj sličnega. Grem tudi kot postrežniška moč v boljši gostini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zelo hvaležna.« 15982-2

Kot sobarica

gre k boljši rodbini dek. Službo lahko nastopi takoj. Ponudbe pod »Marijane« na ogl. odd. Jutra. 15991-2

Prodaj

Blago
razpazane črne (marenko) suknje, za večje osebno in v treh kosa za 12-letnega dečka ugodno naprodaj. Gerbičeva ul. 191, Kolenja. 15995-6

Črno redkev
kg Lr 1, nudi Sever & Komp., Ljubljana. 15856-6

Težji ženski plašč
sv. jeseni, še dobro ohranjen, prodaj na Lr 230. Naslov v vseh posl. Jutra. 15989-9

Preprogo
Smirna, ugodno prodaj. Trgovina Šk. Mi. kišičeva c. 16000-6

Pirotsko preprogo
lepo, 2x3 ugodno prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 15986-6

Srebrno lisico
novo in nove ženske čevlje št. 37 prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 15974-6

2 veliki peči
na koks, novi, za večje prostore prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 15986-6

Velika Lutzova peč
še nova, za 950 lir naprodaj. Generator delavnica, Tyrševa 13. Pigoce, levo dvorišče. 15993-6

Peči in štedilnike
nov sistem »Merkur«, 50 odstotkov prihranka, dobavljajo za reklamno ceno »Merkur«, Puharjeva ul. 6. 15994-6

Ogromna
večina
oglaševalcev
se obrača
na
„JUTROV“
oglasni
oddelek

PREVODI
IN VLOGE
v italijanski

PISARNA
L. VOLČIČ
Knafljeva 13

Tulipane in krokeze
sedimo še sedaj na prosti
ali v lončici. Nudimo
originalne holandske.
Sever & Komp.,
Ljubljana

Zelo ugodno
naprodaj čisto nova črna obleka s svetlimi črtami za malo šiksejo postavbo. Staro blago. Naslov v vseh posl. Jutra. 16001-6

Billard
dobro ohranjen, na 7 krogel, prodaj radi po-
manjkanja prostora. —
Dam ga tudi na pro-
cente ali zamenjam za
kako drugo vrednost. —
Debeve, Siomškova ul.
ca št. 9. 15982-6

Kupim

Otroške vozičke
se vam izplača prodati, za-
menjati ali kupiti pri Pro-
metu, nasproti knjižarne
cerkve. 15991-7

Solsko tablo
majhno (stojalo in de-
sko) kupim. Naslov v
vseh posl. Jutra. 15978-7

Otroški voziček
globok, kupim. Ponud-
be na ogl. odd. Jutra
pod »Čeden.« 15969-7

Kolesa
kupimo bicikle,
bicycle-gume, motorne
kolesa. Plačamo dobro.
Merkur, Puharjeva uli-
ca 6. 15992-11

Prehrana
Sprejem
več boljših oseb na do-
bro domačo hrano. Na-
slov v vseh posl. Jutra
15977-14

Pohištvo
razno staro pohištvo.
Ogled od 9. do 11. ure
Mestni trg 9, na dvori-
šču — Sorokin. 15987-12

Prodaj
razno staro pohištvo.
Ogled od 9. do 11. ure
Mestni trg 9, na dvori-
šču — Sorokin. 15987-12

Posest
z 4 stanovanji in gara-
žo ter ograjenim vrtom
kv. in velikim vrtom, v
mirnem delu mesta pro-
dam takoj po ugodni
ceni. Naslov v vseh posl.
Jutra. 15985-20

Krasno vilo
z 4 stanovanji in gara-
žo ter ograjenim vrtom
kv. in velikim vrtom, v
mirnem delu mesta pro-
dam takoj po ugodni
ceni. Naslov v vseh posl.
Jutra. 15985-20

**O čudežu
Osram žarnice**

Del prodigio della Lampada Osram

Sembra oggi una cosa semplice avere a disposizione la lampada OSRAM, sicura dispensatrice di luce ottima ed abbondante. Ma quale somma di indagini scientifiche e di lavoro creativo hanno dovuto compiere i laboratori specializzati della Osram per raggiungere l'odierna perfezione! Perfezione che si compendia nelle parole
LAMPADAE OSRAM: D molta luce e poco consumo

Danes se nam zdi naravno, da imamo na razpolago OSRAM žarnice, sigurno razširjavalke odlične in zadostne luči. Toda koliko znanstvenih naporov in ustvarjalnega dela so morali vložiti posebni laboratoriji pri OSRAM-u, da je žarnica dosegla današnjo popolnost. Popolnost, ki jo moremo na kratko izraziti z besedami

OSRAM-D ŽARNICE
mnogo svetlobe in majhna poraba

G

Opremljen kabinet
z dobro domačo hrano oddam takoj. Poljanske c. 1-2. 15992-23

Opremljeno sobo
lepo, pri kolodvoru, oddam. Siomškova 7-11. 15987-23

Lepo sončno sobo
oddam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 15996-23

Sobe išče
Prazno sobo strogo separirano, event. enosobno stanovanje — isčem v centru ali v neposredni bližini. Naslov v vseh posl. Jutra. 15972-23a

Iščem
manjšo, opremljeno, separirano sobico, po možnosti z gasperjem, to je v bližini kolodvora. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Železničar.« 15998-23a

Ženitve
Dama srednjih let, inteligentna, osamljena, želi poročiti gospoda ravno toliko dobro srčnega, ki bi ji bil zmožen nuditi nekoliko razvedrila. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, poslati na ogl. odd. Jutra pod »Osamljena.« 15973-2b

Glazbila
Piano dober ali kratek klavir kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 15965-28

Soba odda
Sostanovalca brez dan odsotnega, sprejem v sobo z elektriko takoj za 50 Lir mesečno. Poleg gorenjskega kolodvora. Informacije: Malgajeva 15, pritl., levo. 15984-23

Soba
zračno, svetlo, s posebnim vzhodom in souporabo kopalne, oddam za 1. december. Naslov v vseh posl. Jutra. 15980-23

Lepo sončno sobo
s souporabo kopalne, v centru, oddam stalno, solidnemu gospodu. Naslov je pustiti v ogl. odd. Jutra pod »Drama.« 15976-23

SGARAVATTI SEMENTI S. A. PADOVA
Sementi di Ortaggi — Foraggi. ecc.
Sementa za zelenjavo — krmlila itd.
Chiedere offerte - Zahtevajte ponudbe

ZAHVALA
Za vse dokaze sočutja in naklonjenosti ob priliki težke, nenadomestljive izgube našega ljubelega soproga in očka, gospoda

Alojzija Lenčka
ravnateljica Javnih skladišč

za vse poklonjeno cvetje in za številno zadnje spremitvo, izrekanje vsem prisrčno zahvalo.

Zlasti se globoko zahvaljujemo rodbinam ing. Rustja in Verovčev za izredno sočustvovanje in nadvse ljubeznivo pozornost in pomoč, ki sta nam jo nudili v naših najtežjih urah, ter cenj. uradništvo tv. »Javna skladišča« in E. Jeras, ki so mu potrjevalno prihiteli na pomoč, da mu rešijo njegovo, za nas tako dragoceno življenje.

Sv. maša zadušnica bo v petek, dne 20. t. m. ob 7. uri v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda.

FANI LENČEK s hčerka

P. G. Wodehouse

PODJETNI SAM

Humorističen roman

Lord Tilbury je hitro vzdignil slušalko. »Kaj? A? O, da, da... Takoj ga pošljite gor.« Odložil je slušalko in se z zaničljivim zmrdljajem obrnil k sestri. »Shotter, to je, mladi človek, o katerem sva govorila, bo vsak čas tu,« ji je rekel s trpkim glasom. »Sama boš videla, kakšen pičlec je.«

Prva misel gospe Hammondove, ko je zagledala Sama, je bila primera med tem mladim človekom in križancem iz ciklona in mladega, slovesno nališpanega novofoundlandskega psa.

Ta čas, ko je hitel po Flet Streetu, je bila zažuta pijača polagoma zlezla Samu v lase, tako da je planil pred oči svojega bodočega predstojnika in varuha kakor razburjen kuža, ki se je pravkar strgel z verige.

»Nu, kako se imate?« S tem klicem je ujel lorda Tilburija za roko in jo tako silovito stisnil, da so dostojanstvenemu možu zaškripale kosti.

Ko je potem opazil gostjo, je nekoliko obrzdal svojo prešerno narav in se ljubeznivo naklonil. »Gospa Hammond, moja sestra,« je rekel lord Tilbury, menecaje si odmrle prste, da bi jim vrnil prožnost.

Sam se je znova priklonil. Tudi gospa Hammond se je naklonila.

»Menda bo najbolje, da te zapustim,« se je gospa

obrnila k bratu. »Gotovo se imata marsikaj pogovoriti.«

»Oh, nikar še ne hodite,« je z gostiteljsko ljudomilostjo vzkliknil Sam.

»Opravke imam na Lombard Streetu,« je nadaljevala gospa Hammond in hladno ustrelila z očmi po mlademu človeku, ki se je drznil imeti »Tilbury House« za hišo, kjer se lahko vsak nebedigatreba vede kakor doma. »In v banko moram tudi še pogledati.«

»Jaz imam takisto še majhno pot,« je dejal Sam in veselo pomežiknil. »Če ne, mi lahko pride volk praskat po vratih.«

»Ako ste morebiti v zadregi...« se je oglasil lord Tilbury.

»Oh, ne, ne, hvala lepa. Vsaj trenutno sem dokaj na konju,« mu je Sam odgovoril. »Baš davi sem sunil petdeset sovereignov.«

»Kaj pravite?« je vprašal njegovo lordstvo in pobledel kakor zid.

»Petdeset funtov sem si izposodil od nekega prijatelja,« je Sam popravil. »Škoda, da ni imel več... Je pač smola.«

»In ni k tej vaši čudni prošnji nič pripomnil?« je vprašal lord Tilbury, ogorčen nad takšnim vedenjem.

»Ne... Ne. Nič ni pripomnil. Kakor polh je spal, ko sem mu jih izmaknil, in razume se, da ga nisem maral buditi. Samo krožnik z dvema zakrknjenima jajcema sem mu postavil na blazino nato pa sem odnesel pete, ne da bi se ozrl.«

Lord Tilbury je krčevito goltnil, in njegove oči

so kakor v smrtni muki poiskale oči gospe Hammondove.

»Z dvema zakrknjenima jajcema?« je zajecjal.

»Da bi jih imel takoj pri rokah, ko bi se zbudil,« je pojasnil Sam.

Gospa Hammond je bila opustila misel na odhod. Vsa znamenja so kazala, da njen ljubljeni George potrebuje ženske opore. Srepost njegovih oči in podhranjenosti njegovih mišic je očito kazalo, da ga je neznojni mladi človek docela zmešal, takisto kakor zmeša človeka ostuden strup.

»Res škoda, gospod Shotter, da ste zamudili Mauritanijo,« je rekla, da bi spejala razgovor na manj nevarna tla. »Moj brat je upal, da bo potoval v vaši družbi in vam bo mogel tako v miru razložiti vse, kar je treba, da se s pridom uveljavite v njegovem podjetju.«

»Da, velika škoda,« je Sam pritrdil, ne da bi zinil kaj podrobnejšega o nagibu, zakaj je moral, Mauritanijo odpluti brez njega. »A zdaj je vse v redu. Jasli sem si že izbral.«

»Kako? Kaj ste storili.«

»Izbral sem si delo, ki ga bom opravljal,« je odgovoril, »in vzel iz žepa zložen kos papirja.«

»Z največjim veseljem se bom pridružil uredništvu vašega »Home Companiona«. Na poti k vam sem vsem zadovoljila. Ste morda čitali »Srca v plamenih« Kordelije Blairrove? Sijajna stvar! Samo za hipec sem vrgel oči po izvlečku vsebine v tej številki, pa mi je že vse jasno. Ako še niste čitali, vedite, da gre za nekega Leslieja Mordyka, ki pride v cerkev k svoji poroki. Mahoma plane iz stranske

ladje zastrta ženska in s tujim izgovorom zakliče, naj prekinje poročni obred. In jaz,« je razvneto nadaljeval, »jaz ne najdem besed, da bi obsodil njeno ravnanje. Podoba je, da sta pred letom dni...«

Lord Tilbury je kazal očitna znamenja nejevolje, in gospa Hammond se je nagnila k njemu, kakor se človek nagne k bolniku, da bi slišal slabotno mrmljanje, ki mu prihaja iz vročinskih ust.

»Moj brat je želel...